

T.C.

AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ

EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI

YÜKSEK
LİSANS
TEZİ

UZAKTAN EĞİTİMDE BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR
ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRETİMSEL İÇERİK,
TEKNOLOJİK KULLANIM VE ÖĞRENCİ İLETİŞİM
ÖZ YETERLİKLERİ

İlker OĞRAŞ

BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR EĞİTİMİ TEZLİ
YÜKSEK LİSANS PROGRAMI

Antalya, 2022

T.C
AKDENİZ ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI
BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR EĞİTİMİ TEZLİ YÜKSEK LİSANS
PROGRAMI

UZAKTAN EĞİTİMDE BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR
ÖĞRETMENLERİNİN ÖĞRETİMSEL İÇERİK, TEKNOLOJİK
KULLANIM VE ÖĞRENCİ İLETİŞİM ÖZ YETERLİKLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

İlker OĞRAŞ

Danışman: Prof. Dr. Adnan Turgut

Antalya,2022

DOĞRULUK BEYANI

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum bu çalışmayı, bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yol ve yardıma başvurmaksızın yazdığımı, yararlandığım eserlerin kaynakçalardan gösterilenlerden oluştuğunu ve bu eserleri her kullanışında alıntı yaparak yararlandığımı belirtir; bunu onurumla doğrularım. Enstitü tarafından belli bir zamana bağlı olmaksızın, tezimle ilgili yaptığım bu beyana aykırı bir durumun saptanması durumunda, ortaya çıkacak tüm ahlaki ve hukuki sonuçlara katlanacağımı bildiririm.

...../..... / 2022

İlker OĞRAŞ

İmzası

TEŞEKKÜR

Akademik çalışmalarımın bir başlangıcı ve ilerleyen yıllarımda bana büyük getirileri olacağına inandığım bu çalışmamda bilgi birikimi, hayat tecrübesi, kişiliği ile her zaman örnek alacağım, güvenini hep yanımda hissettiğim değerli tez danışmanım Prof. Dr. Adnan Turgut'a yardımlarından ve bu tezin tamamlanmasında gösterdiği titiz çalışmalarından dolayı teşekkürlerimi ve saygılarımı sunarım.

Yüksek lisans eğitimim boyunca engin bilgilerinden, tecrübelerinden yararlandığım beni her konuda cesaretlendiren ve desteklerini hep arkamda hissettiğim Esmâ KAPLAN hocama sonsuz teşekkür ederim.

Son olarak bugünlere gelmemde en büyük emeği olan canım annem ve babama sonsuz teşekkür ederim.

İlker OĞRAŞ

ÖZET

Uzaktan Eğitimde Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Öğretimsel İçerik, Teknolojik Kullanım ve Öğrenci İletişim Öz Yeterlilikleri

Oğraş, İlker

Yüksek Lisans, Beden Eğitimi ve Spor Eğitimi Ana Bilim Dalı

Tez Yöneticisi: Prof. Dr. Adnan Turgut

Eylül 2022, 74 Sayfa

Bu araştırma 2021-2022 eğitim- öğretim yılı Konya ilinde bulunan tüm okul kademelerinde göreve devam eden Beden Eğitimi ve spor öğretmenlerinin uzaktan eğitimdeki öz yeterlilik düzeyleri incelenmiştir. Çalışmada basit rastgele örnekleme yöntemi sonucunda araştırmaya n=412 öğretmen katılmıştır. Veri toplama aracı olarak kişisel bilgi formu ve UEÖY (Uzaktan Eğitim Öz – Yeterlilik) Öğretmen Ölçeği uygulanmıştır.

Çalışmada verilerin incelenmesinde frekans analizleri, bağımsız örneklem t testi ve varyans analizi testi uygulanmıştır. Analizler SPSS 25.0 programı ile yapılmıştır. Öğretmenlerin %61,4'nün erkek ve %38,6'nın kadın olduğu tespit edilmiştir. Öğretmenler %75 ile resmi ve gündüz eğitim veren kurumlarda, %12,9 ile imam hatip ve %12,1 ile diğer tipteki okullarda hizmet verdiği görülmüştür. Öğretmenlerin %53,9'u ortaokul ve %46,1'i liselerde görev yapmaktadır. Öğretmenler %6,8 ile 0-5 yıl, %19,2 ile 6-10 yıl, %37,4 ile 11-15 yıl, %36,7 ile 16 yıl ve üzerinde sürede mesleki kıdeme sahip olduğu tespit edilmiştir. Cinsiyet, okul tipi, eğitim kurumu ve kıdem düzeylerinin evrenin genel özelliklerine uygun olduğu ifade edilebilir. Öğretmenlerin öz yeterliliklerinin düşük olduğu ifadeler ise daha çok teknik bilgisayar alt yapıları ile ilgili konuları üzerinde olduğu tespit edilmiştir. Uzaktan eğitim sistemi hakkındaki bilgi ve yeterlilik düzeylerinin $3,78 \pm 0,78$ seviyesinde ve oldukça yüksek olduğu hesaplanmıştır.

Araştırmada öğretmenlerin öğretim kademesine göre Uzaktan eğitim sistemi hakkındaki bilgi ve yeterlilik düzeylerinin farklı düzeylerde olmadığı görülmüştür. Ayrıca erkek, kıdem düzeyleri düşük olan ve normal liselerde görev yapan öğretmenlerin öz yeterlilik düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Uzaktan Eğitim, Öz-yeterlilik, Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni

ABSTRACT

Instructional Content, Technological Use and Student Communication Self-Efficacy of
Physical Education and Sports Teachers in Distance Education

Oğraş, İlker

Master's Degree, Physical Education and Sports Education Department

Supervisor: Prof. Dr. Adnan Turgut

September 2022, 74 Pages

In this research, the self-efficacy levels of physical education and sports teachers working at all school levels in Konya in the 2021-2022 academic year were examined. As a result of the simple random sampling method in the study, n=412 teachers participated in the research. Personal information form and UEÖY (Distance Education Self-Efficacy) Teacher Scale were applied as data collection tools.

In the study, frequency analysis, independent sample t-test and analysis of variance test were used to analyze the data. Analyzes were made with SPSS 25.0 program. It was determined that 61.4% of the teachers were male and 38.6% were female. It has been observed that teachers serve in institutions providing formal and daytime education with 75%, imam preacher with 12.9% and other types of schools with 12.1%. 53.9% of the teachers work in secondary schools and 46.1% in high schools. It has been determined that teachers have professional seniority of 0-5 years with 6.8%, 6-10 years with 19.2%, 11-15 years with 37.4%, and 16 years and more with 36.7%. It can be stated that gender, school type, educational institution and seniority levels are suitable for the general characteristics of the universe. It has been determined that the expressions with low self-efficacy of the teachers are mostly on the subjects related to technical computer infrastructures. It was calculated that the level of knowledge and proficiency about the distance education system was at the level of 3.78 ± 0.78 and quite high.

In the study, it was seen that the knowledge and competence levels of the teachers about the distance education system were not at different levels according to the education level. In addition, it was observed that the self-efficacy levels of male teachers with low seniority levels and working in normal high schools were higher.

Keywords: Distance Education, Self-Efficacy, Physical Education and Sports Teacher

İÇİNDEKİLER

TEŞEKKÜR	i
ÖZET	ii
ABSTRACT	iii
İÇİNDEKİLER	iv
TABLolar LİSTESİ	vii
ŞEKİLLER LİSTESİ	viii
KISALTMALAR	ix

BÖLÜM I

GİRİŞ

1.1. Problem Durumu	1
1.2. Problem Cümlesi	3
1.3. Amaç	3
1.4. Alt Problemler	3
1.5. Önem	3
1.6. Varsayımlar	4
1.7. Sınırlılıklar	4
1.8. Tanımlar	4

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Araştırmanın Kuramsal Temelleri	5
2.1.1. Eğitim Teknolojileri	5
2.1.2. Öğretim Teknolojileri	6
2.1.3. Eğitimde Bilişim Teknolojilerinin Kullanımı	6

2.1.5. FATİH Projesi	8
2.1.6. Eğitim Bilişim Ağı (EBA) Projesi.....	8
2.1.7. Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri	9
2.1.8. Hizmet-içi Eğitim	10
2.1.9. Uzaktan Eğitim	10
2.1.10. Uzaktan Eğitimde Öz-yeterlilik.....	12
2.1.11. Dünya’da Uzaktan Eğitim	13
2.1.12. Türkiye’de Uzaktan Eğitim	15
2.2. Beden Eğitimi ve Spor Tanımı	17
2.2.1. Beden Eğitimi	17
2.2.2. Spor.....	18
2.2.3. Beden Eğitimi ve Sporun Önemi.....	18
2.2.4. Beden Eğitimi ve Sporun Yararları	19
2.2.5. Beden Eğitimi ve Sporun Fiziksel Yararları.....	19
2.2.6. Beden Eğitimi ve Sporun Sosyolojik Yararları	19
2.2.7. Beden Eğitimi ve Sporun Psikolojik Yararları	20
2.2.8. Beden Eğitimi ve Sporun Ekonomik Yararları.....	20
2.3.1. Öğretmenlik Mesleği	21
2.3.2. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni	21
2.3.3. Ülkemizde Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenin Tarihsel Periyodu	22
2.3.4. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin Görevleri	24
2.3.5. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin Nitelikleri	25
2.4. Öz-yeterlilik.....	26

BÖLÜM III

YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli	28
3.2. Evren ve Örneklem.....	28
3.3. Veri Toplama Araçları.....	29
3.4. Verilerin Toplanması.....	30
3.5. Veri Analizi	30

BÖLÜM IV

BULGULAR VE YORUMLAR

4.1. Uzaktan Eğitim Sistemi Hakkındaki Bilgi Ve Yeterlilik Düzeylerine Etki Eden Değişkenlerin İncelenmesi	34
4.1.1. Cinsiyet.....	34
4.1.2. Öğretim Kademesi.....	35
4.1.3. Okul Tipi	37
4.1.4. Kıdem	38

BÖLÜM V

TARTIŞMA SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Tartışma ve Sonuç	40
5.2. Öneriler.....	43
KAYNAKÇA	45
EKLER	55
Ek-1 ÖLÇEK	55
Ek-2 ÖLÇEK İZNİ	58
Ek-3 BİLDİRİM	59
Ek-4 ÖZGEÇMİŞ	60
Ek-5 İNTİHAL RAPORU	61

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1. Katılımcıların Özellikleri	31
Tablo 2. Uzaktan Eğitim İle İlgili İfadelerin İncelenmesi.....	32
Tablo 3. Uzaktan Eğitim Sistemi Hakkındaki Bilgi ve Yeterlilik Düzeyleri İle Cinsiyet	34
Tablo 4. Uzaktan Eğitim Sistemi Hakkındaki Bilgi ve Yeterlilik Düzeyleri İle Öğretim Kademesi	35
Tablo 5. Uzaktan Eğitim Sistemi Hakkındaki Bilgi ve Yeterlilik Düzeyleri İle Okul Tipi	37
Tablo 6. Uzaktan Eğitim Sistemi Hakkındaki Bilgi ve Yeterlilik Düzeyleri İle Kıdem	38

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1. Uzaktan Eğitimin Gelişim Süreci	13
Şekil 2. Uzaktan Eğitimin Türkiye Bağlamında Dönem ve Evreleri	15
Şekil 3. Uzaktan Eğitim Sistemi Hakkındaki Bilgi ve Yeterlilik Düzeyleri İle Cinsiyet	35
Şekil 4. Uzaktan Eğitim Sistemi Hakkındaki Bilgi ve Yeterlilik Düzeyleri İle Öğretim kademesi	36
Şekil 5. Uzaktan Eğitim Sistemi Hakkındaki Bilgi ve Yeterlilik Düzeyleri İle Okul Tipi	38
Şekil 6. Uzaktan Eğitim Sistemi Hakkındaki Bilgi ve Yeterlilik Düzeyleri İle Kıdem	39

KISALTMALAR

BT	: Bilişim Teknolojisi
COVID-19	: SARS-CoV-2- Koronavirüs hastalığı 2019
EBA	: Eğitim Bilişim Ağı
ETZ	: Eğitim Teknolojileri Zirvesi
FP	: Fatih Projesi
HEDB	: Hizmet-İçi Eğitim Dairesi Başkanlığı
MEB	: Milli Eğitim Bakanlığı
ÖBA	: Öğretmen Bilişim Ağı
SB	: Sağlık Bakanlığı
UEÖY - Öğretmen Ölçeği	: Uzaktan Eğitim Öz-Yeterlilik Öğretmen Ölçeği

BÖLÜM I

GİRİŞ

Bu bölümde araştırmanın problem durumu, problem cümlesi, amacı, alt problemleri, önemi, varsayımı, sınırlılıkları ve tanımlarına yer verilmiştir.

1.1. Problem Durumu

Sürekli olarak değişip gelişen evrende teknoloji de gelişip değişmeye devam etmekte, gelişen değişen teknoloji ise her alanda olduğu gibi eğitim alanında da kullanılan bir platform haline dönüşmüştür. Öksüz, Ak ve Uça (2009) eğitimle birlikte faydalanan teknolojilerin eğitim öğretim sistemine birçok yönüyle yarar sağladığını belirtmiştir.

Koronavirüs birçok olumlu ve olumsuz etkiyi ortaya çıkarmıştır. Koronavirüs'ün başlıca etkilediği alanlar ise sağlık, ekonomi ve eğitimidir. Bu alanlardan etkilenen eğitim sisteminin sürdürülebilirliği için en uygun seçenek ise uzaktan eğitim olarak görülmektedir (Akyavuz ve Çakın, 2020).

Uzaktan eğitim sisteminin eğitimin içerisinde kullanımıyla birlikte her branş öğretmenliği kendine özgü problemlerle karşılaşmıştır. Beden eğitimi ve sporda bu branşlardandır.

Beden eğitimi ve sporu inceleyecek olursak; İnsan çağlar öncesinde bedeni ile iş yaparken, çağımızda teknolojinin gelişip ilerlemesiyle birlikte hareketliliğini azaltmıştır. Çağımızda ülkeler insanların daha hareketli olmaları adına çalışmalar yapmakta ve bunu devlet politikası olarak uygulamaktadır (Açıkada, Ergen, 1990).Beden eğitimi çocukların okul yaşamındaki serbest hareket etmelerini güvenceye alır.

Fizyolojik, psikolojik olarak desteklenmesini ve sportif eğitimlerden keyif almalarını sağlar. Eğitim gören tüm bireyler beden eğitimi dersi aracılığıyla yeteneklerinin keşfedilip geliştirilmesi ve doğru fizyolojik gelişim sağlamaları adına yönlendirilme hakkına sahiptir (Bilgin,1996).

Çocukların fizyolojik ve psikolojik, hareket-beceri, sinir kas koordinasyon gelişimi ve kişisel, sosyal uyumu açısından beden eğitimi önem arz etmektedir (Bucher, Koenig 1983).

Her toplum, toplumsal ihtiyaçlarına göre yukarı da belirtilen kazanımlara uygun amaçlar belirlemekte, sistemli beden eğitimi amaçları doğrultusunda planlamalar yapıp, değişen durum ve çağın şartlarına göre yeniden değerlendirme yapmaktadır (Nixon, Jewett, 1980).

Beden eğitimi; bireyin fizyolojik, psikolojik sağlamlığını, fizyolojik yeteneklerini geliştiren, fiziksel koşullara ve bireylerin özelliklerine uygun esnek kurallarla değişiklikler yapılabilen fiziksel aktivite, spora dönük uygulama ve çalışmaları kapsamına alan geniş bir çalışma ve etkinlik alanıdır (Aslan, 1979). Bu geniş alanda yer tutan psikolojik sağlamlık içerisinde bulunan öz-yeterlilik kavramı kişinin kendini tanıyarak davranış sergilemesi olarak bilinmektedir.

z-yeterlilik kavramını; Bandura (1986) “insanların belli bir performansa ulaşabilmelerini sağlayacak eylemleri örgütleme ve sergileme becerileri ile ilgili yargıları” tanımlamaktadır. z-yeterlilik; bireyin hedeflemiş olduğu performansı ortaya koyabilmesi adına gerekli olan tüm etmenleri başarılı şekilde gerçekleştirme kapasitesidir. Bu bağlamda öz-yeterlilik; bireyin sahip olduğu beceriler ile hedeflerine ve davranışsal standartlarına hangi ölçüde ulaşabileceğini bilmesiyle ilgilidir. Yetenek ve becerilerini farkında olan kişi ise bunları nasıl kullanabileceğinin tam farkında değildir. Kişinin hedeflediği bir davranışı kendi yetenek ve becerileri ile yapıp yapamayacağının bilincinde olmaması, kişinin yetenek ve becerilerinin bilinçli bir şekilde tam anlamıyla farkında olamamasından dolayıcıdır. Kişinin karşılaşabileceği problemleri önceden sezip bu problemlere karşı aldığı önlemleri uygulayabileceğine olan inancı kişinin öz-yeterliliğine etki etmektedir (Bandura, 1986). Bu bağlamda öz-yeterliliği yüksek öğretmenlerin, öğretmenlik mesleğinde başarılı olma ihtimalleri yüksektir.

Teknolojinin gelişmesi ve covid-19 pandemisinin etkisiyle uzaktan eğitim ile eğitim ğretim yaygın hale gelmiş, öğretmenler ve öğrenciler uzaktan eğitime adapte olmaya çalışmışlardır. Adaptasyon sürecinde ise çeşitli problemler de ortaya ıkmuştır. Problemlerin başında öğretmenlerin teknoloji kullanımında yeterli olup olmadıkları yer almaktadır. Teknoloji kullanımının önemli olduğu uzaktan eğitim sisteminde; beden eğitimi ve spor ğretmenlerinin diğer branş öğretmenlerine göre bu eğitim sistemini kullanırken daha fazla problemle karşılaşmaları muhtemeldir. Bu problemlerin başında ise uzaktan eğitimde beden eğitimi ve spor ğretmenlerinin uzaktan eğitimde öz-yeterlilik algıları gelmektedir ve bu durum, araştırmanın da problem durumu olan “Uzaktan eğitim programlarında Beden Eğitimi ve Spor dersinin sürdürülebilirliği için Beden Eğitimi ve Spor ğretmenlerinin uzaktan eğitim teknolojilerine ilişkin öz-yeterliliklerini belirleme gerekliliği ortaya ıkmuştır.

1.2. Problem Cümlesi

Uzaktan eğitim programlarında Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin eğitim teknolojilerine ilişkin öz-yeterlikleri nedir?

1.3. Amaç

Çalışmada katılımcıların uzaktan eğitim sistemi hakkında bilgi ve yeterliliklerinin hangi düzeyde olduğu, bu bilgi ve yeterlilik düzeylerine etki eden kişisel özelliklerinin incelenmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki hipotezler geliştirilmiştir.

H1: Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin uzaktan eğitim sistemi hakkındaki bilgi, yeterlilikleri cinsiyete göre farklılık göstermektedir.

H2: Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin uzaktan eğitim sistemi hakkındaki bilgi ve yeterlilik düzeyleri öğretim kademesine göre farklılık göstermektedir.

H3: Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin uzaktan eğitim sistemi hakkındaki bilgi ve yeterlilik düzeyleri okul tipine göre farklılık göstermektedir.

H4: Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin uzaktan eğitim sistemi hakkındaki bilgi ve yeterlilik düzeyleri mesleki kıdem düzeylerine göre farklılık göstermektedir.

1.4. Alt Problemler

1.Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin uzaktan eğitime ilişkin öz-yeterlik algılarında, cinsiyetlerine göre anlamlı bir farklılık var mıdır?

2.Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin uzaktan eğitime ilişkin öz-yeterlik algılarında, eğitim verdikleri öğretim kademelerine göre anlamlı bir farklılık var mıdır?

3.Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin uzaktan eğitime ilişkin öz-yeterlik algılarında, çalışılan okul tipine göre anlamlı bir farklılık var mıdır?

4.Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin uzaktan eğitime ilişkin öz-yeterlik algılarında, meslekteki çalışma sürelerine göre anlamlı bir farklılık var mıdır?

1.5. Önem

Bu çalışmada, beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin uzaktan eğitim sistemi hakkında bilgi ve öz-yeterliliklerinin hangi düzeyde olduğunun belirlenip, buna göre uzaktan eğitim sisteminde beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin planlamalarını, öz düzenlemelerini,

gerekiyorsa eğitim almalarının sağlanmasına, uzaktan eğitim aracılığıyla daha nitelikli eğitim verebilmelerine ve konu ile ilgili yeni çalışmalara ışık tutması beklenmektedir.

1.6. Varsayımlar

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin ölçekleri objektif ve samimi bir şekilde doldurdıkları varsayılmıştır.

1.7. Sınırlılıklar

- Bölge
- Beden eğitimi ve spor öğretmenleri
- Online ders anlatmak
- Ölçekteki ifadeler
- Öğretmen sayısı

Bu araştırma 2021-2022 eğitim öğretim yılında Konya’da bulunan resmi ve özel okullarda eğitim veren Beden eğitimi ve spor öğretmenleri ile sınırlıdır.

1.8. Tanımlar

Yaşam Boyu Öğrenme: Bireylerin kendi öğrenme ihtiyaçları doğrultusunda erişmek istedikleri bilgiye, kendilerinin ulaşabilme olanağıdır (Demirel, 2012).

Uzaktan Eğitim: Kişilerin kendi öğrenmelerinden sorumlu olduğu, geleneksel yüz yüze eğitimden farklı olarak, zamansal ve mekânsal esneklik sağlayan ve kişilerin imkanları doğrultusunda uygulanan eğitim sistemidir (İşman, 2011).

Öz-yeterlik: Bandura’nın Sosyal Öğrenme Kuramı’nda dile getirdiği bir kavramdır. Bandura’ya göre öz-yeterlilik, kişinin belli bir performansı göstermesi için ihtiyaç duyulan etkinlikleri düzenleyip başarılı bir şekilde gerçekleştirme kapasitesi hakkında bireyin kendine yönelik yargısıdır (Bandura, 1986).

Pandemi: Bir hastalığın veya enfeksiyon etkeninin ülkelerde, kıtalarda, hatta tüm dünya gibi çok geniş bir alanda yayılım göstermesidir (SB, 2021).

BÖLÜM II

KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Araştırmanın Kuramsal Temelleri

2.1.1. Eğitim Teknolojileri

Eğitim teknolojileri, bireylerin “Bildiklerimi başkalarına daha kolay nasıl öğretim?” sorusunu sormasıyla temellendirilmiştir. Eğitim teknolojilerinde bireyin sahip olduğu bilgiyi eğitim öğretim ortamında etkin, verimli bir şekilde kullanıp; kaynakların etkinliğini arttırmayı hedefleyen bir disiplin olarak tanımlanabilir (Şimşek, 2002). Doğdu ve Arslan (1993) ise eğitim teknolojilerini; “planlanmış ve belirli bir amacı olan öğretimi oluşturmak için eğitim-öğretim sürecindeki belirli bazı unsurları etkin bir biçimde kullanılması” şeklinde tanımlamaktadır. Daha genel bir ifade ile açıklamak gerekirse, eğitim teknolojileri; eğitim öğretim sürecinde var olan tüm öğeleri ele alarak belirlenmiş olan yöntemleri uygular. Donanım ve kaynakları kullanarak sonuçları meydana çıkarır ve yorumlar (Bates ve Poole, 2003). Sistemler donanımı olarak da ifade edilen eğitim teknolojileri; öğrenmenin meydana geldiği tüm platformları etkin bir şekilde düzenler. Öğretim sürecinin etkinliğini artıran, bu süreç içerisinde ortaya çıkabilecek olan problemleri çözebilen, üretilenlerin niteliğini, devamlılığını artıran ve sistemdeki bilimsel niteliklerin tümüdür (İşman, 2011).

Uşun (2000) ise eğitim teknolojilerini; eğitim alanı içerisinde olan teorilerin eğitim verenler ve eğitim-öğretimin merkezinde yer alan öğrenciler için etkin, verimli bir şekilde çalışmalarının meydana gelmesi, daha etkili ve verimli uygulamaların ortaya çıkması, eğitim gören, çalışan; platform, metot-beceri gibi etkenleri de göz önünde bulundurarak, neticelerin incelenip yorumlanıp uygulamalı bir disiplin bilimsel, sistematik ve bütüncül bir yaklaşım olarak ele almıştır.

Davranış bilimlerinde son dönemlerde yapılan araştırma sonuçlarına göre, ortaya çıkan doneler eğitim teknolojilerinin ana kaynağını meydana getirmektedir. Eğitim kuruluşlarında vazifeleri olan eğitimciler, değişik niteliklere haiz öğrencilere, kazandırmak istedikleri davranışlara uygun ekipman, kaynak ve şekilleri, hangi vaziyetlerde, hangi niteliklere göre ve hangi halde ele alacaklarını, davranış bilimlerinin araştırmalarının cevabında meydana gelen dataları çözümleyerek öğrenirler ve pratikleştirirler (Çilenti, 1991).

Eğitim teknolojilerinin yukarıdaki tanımlarına bakılarak ortak noktaları ele alındığında, eğitim dönemlerinde öğrenecek olan hedef kitleyi derinlemesine anlayarak, eğitim sürecinin

verimliliğini artırmak amacı ile kullanılan tüm araç, gereç ve yöntemleri etkin ve verimli şekilde uygulamayı hedefleyen pratik bilim dalıdır.

2.1.2. Öğretim Teknolojileri

Öğretim sürecinde kullanılacak olan tüm materyaller öğrenci merkezli olmalıdır. Bunun nedeni ise öğretim sırasında kullanılan tüm aygıtlar öğretim teknolojileri için önem arz etmektedir. Öğretim sürecince öğrencilerin haiz olduğu tüm özellikler (cinsiyet, yaş, ekonomik durum vs.) baz alınarak öğrencilerin gereksinimlerine bakılarak tasarlanmış olması önem arz eder (Boyraz, 2008).

Öğretim teknolojileri; eğitim döneminin içinde var olan bir alt görüştür. Bu alt kavram, temel öğretim ilkelerinin bireye özgü yönlerinin önem verilerek düzenlenmiş olduğu teknolojiyle alakalı terim olarak kabul edilmektedir. Öğretim teknolojisi; öğrenmeyle alakalı durumların düzenli halde araştırılarak, bu meselelere çözüm bulabilmek adına bireyin gücünü, bilgiyi, şekilleri, teorileri, ekipmanları vb. unsurları kullanarak faal tasarımlar ortaya koyan, uygulamaları ve neticelerini değerlendiren karmaşık yaklaşım olarak da ele alınmaktadır (Yılmaz, 2005).

Farklı şekildeki açıklamada öğretim teknolojileri; özel amaçları ortaya çıkarmak, etkin ve verimli bir şekilde öğrenme durumunu oluşturmak adına bireyden, literatürlerden yararlanarak; eğitim-öğretim döneminin ayarlanmasında, uygulamasında, tüm bu evrelerin yorumlanmasında faydalanan bir sistem disiplini olarak açıklanmaktadır (Ergin, 1995).

Uygar toplumların önem vermeleri gereken değerler de mevcuttur. Bu değerler; toplumların ihtiyacının olduğu alanlarda öğrenci yetiştirecek olan öğretmenlerin bilgisi ile ilgilidir. Öğretmenlerin bilgiyi hangi yolla sahip olacağını, sahip olunan bilgilerin hangi yöntemlerle pratikleştirileceği ve yorumlayacaklarını hedefledikleri dönem süresince, etik ilkeler ve yasal prensiplerden oluşmaktadır (Adıgüzel, 2005).

Eğitim-öğretim ortamlarında öğretim veren kişilerin bilgi birikim ve yetilerini öğrenim gören bireylere iletmeleri gerekmektedir. Öğretim veren kişilerin öğretim teknolojileri hususunda yeterli nitelikleri olmalı, eğitim görülen ortamda öğretime destek olmak adına teknoloji pratiklerini kullanmaları ve uygulamaları epeyce önemli olduğu bilinmektedir (Adıgüzel, 2010).

2.1.3. Eğitimde Bilişim Teknolojilerinin Kullanımı

İletişim çağı olarak da bilinen günümüzde, daha önceki yüzyıllara kıyasla çok daha fazla bilgi meydana çıkmaktadır. Bilgiye duyulan gereksinimler artmakta ve meydana çıkan bilgiler

yoğun bir şekilde bütün bölgelerde yaygınlaşmaktadır. Bilginin yaygınlaşması ise gelişen ve değişen teknolojik olanaklara zemin hazırlamaktadır. Sonuç olarak bilişim teknolojilerini etkili, verimli şekilde kullanılabilen ve bilgi üretebilen toplumlar “bilgi toplumları” şekline evirilmektedir (Halis, 2002).

Çağımızda ise bilgiye haiz olmak ve haiz olunan bilgiyi kullanabilmek en etkili güçler arasında yer almaktadır. Bilginin etkili, verimli bir şekilde nasıl öğretileceği, nasıl kullanılacağı, toplumların ve eğitim kurumlarının başlıca soruları arasında yer almaktadır. Derslerde etkin öğretim materyallerini kullanılması, bilgiye kolay bir şekilde ulaşma yollarını arayan öğrencilerin yetiştirilmesini mümkün kılmaktadır (Köseoğlu ve Soran, 2006).

Yaşadığımız dönem olan dijital çağda, bilişim teknolojileri, bütün bireylere özellikle öğrencilere birçok olanak sağlarken, bu durum öğretim kuramlarının varyasyonlarını ortaya çıkarmıştır (Aytaç, 2006). Çağımızda eğitim kurumlarında bilgisayar ve web teknolojilerinden, eğitim dönemlerinde yararlanılmaktadır. Modern eğitim kurumlarında yer edinen bilişim teknolojileri, teknolojilerin uygulanmasında yeterliklerinin ve uygun olan materyallerin üzerinde durulması gerektiğini ortaya koymaktadır (O'Brien ve Wilde, 1997).

UNESCO'nun 1970 tarihinde yayınlamış olduğu “Eğitim Teknolojisi Komisyonu” raporunda, eğitimde etkili, verimli ve nitelikli olarak öğretim dönemlerinde bilimsel alt yapı oluşturmak, kendi halinde öğrenmeyi özendirmek, öğretimi daha etkin bir şekilde verimli hale getirmek, daha seri şekilde öğrenmeyi hedeflemek, çevrenin her bir bölümüne eğitimi götürerek yaymak, teknolojinin eğitim ortamlarında kullanılmasının sonucudur (Parlak, 1991).

Eğitim döneminde bilişim teknolojilerinden farklı alanlarda da fayda sağlanmaktadır. Eğitim veren kişiler bilişim teknolojilerinden faydalanarak; ders içerik ve sunularını hazır hale getirmekte, eğitici videolardan yararlanmakta, dijital ortamda raporları hazır hale getirmekte ve birçok veri hazırlama, derleme programlarından faydalanmaktadır. Kuruluşlara uygun yazılımlar hazırlanarak, kuruluşların yönetiminde ve lüzumlu görülen yerlerde kullanılmaktadır (Yaşar, 2001).

Eğitim kurumlarında bilişim teknolojilerinin göstermiş olduğu yararlar neticesinde, Bilişim teknolojilerinin eğitim süreci içinde, farklı etkinliklerde aktif olarak kullanılabilmesi, kullanım kolaylığı ve verimliliği sağlaması, eğitim kurumlarında aktif kullanılmasını elzem bir hale getirmiştir. Bilişim teknolojileri eğitim alanında göstermiş olduğu olanakları farklı birçok alanda da sağlamaktadır. Tüm bireyler için internet, kolay ve ulaşım kısıtlaması olmadan ulaşılabilen bir online kütüphaneye dönüşmüştür (Aggarwal, 2000).

Eğitim ve öğretim ortamlarında Türkiye’de ise bilişim teknolojilerinin birleştirilmesinde farklı projeler uygulanmıştır.

2.1.5. FATİH Projesi

22 Aralık 2010 tarihinde kısa adı FATİH olan “Fırsatları Arttırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi” projesi Millî Eğitim Bakanlığı (MEB) ile Ulaştırma Bakanlığı arasında yapılan anlaşma neticesinde uygulanmaya başlamıştır. Bu projesinin hedefi öğretmenlerin, öğrencilerin teknolojik eksikliklerinin giderilmesidir. Bu hedef için tabletler dağıtılmış, okullara akıllı tahtalar kurulmuş eğitimde teknoloji kullanımının teşvik edilmesi sağlanmıştır (Millî Eğitim Bakanlığı [MEB], 2012). Daha sonraki göstermeler: (MEB, 2012).

FATİH projesiyle aşağıdaki maddeler hedeflenmiştir (MEB, 2012):

- 1.Eğitim ve öğretimde coğrafya fark etmeksizin imkân eşitliğine olanak vermek,
- 2.Okullarda hali hazırda kullanılan bilişim teknolojilerinin ilerlemesini sağlamak,
- 3.Bilişim Teknolojilerinde kullanılan materyalleri eğitim ve öğretimin odağına koymak,
- 4,Bilişim teknolojileri materyalleriyle öğrenim gören bireylerin öğrenmelerine olanak sağlamak.

Günümüzde de kullanılan FATİH projesinin etkililiğiyle alakalı 2018’de organize edilen FATİH Projesi Eğitim Teknolojileri Zirvesinde; yapılandırmacı yaklaşım, öğrenim süreci içerisinde faal bir şekilde bulunan ve bilgiyi ham halde alıp kullanan değil de yapılandıran, etkin öğrencilerin diğer öğrenme süreçlerine kıyasla öğrendiklerinde kalıcılığın daha fazla olduğu sonucuna ulaşılmıştır. FATİH Projesi aracılığıyla okullarda kullanılan tabletlerin ve akıllı tahtaların bu duruma olumlu olarak fayda gösterdiği ortaya konulmuştur (Fatih Projesi, Eğitim Teknolojileri Zirvesi, 2018).

2.1.6. Eğitim Bilişim Ağı (EBA) Projesi

2011-2012 eğitim-öğretim senesinde FATİH projesinin uygulanmaya girmesiyle birlikte eğitim ve öğretim faaliyetlerinde bilişim teknolojilerini aktif kullanılması amacıyla dağıtılan materyalleri daha aktif ve anlamlı hale getirmek için Eğitim Bilişim Ağı (EBA) kurularak uygulanmaya başlanmıştır. EBA’dan etkin ve anlamlı yönde yarar sağlamak için Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü’nce eğitim görenlerin seviyesine uygun, güvenli web içeriklerinin var olduğu, öğrenim görenlerin sosyalleşebildiği online bir platform oluşturulmuştur (MEB, 2012).

Eğitim ve öğretimin içerisinde bulunan bireylerin kullanabilmesi adına oluşturulan EBA (MEB, 2012);

- Farklı, etkin, ekonomik ve yarar sağlayan web içerikleri üretir.
- Bilişim hususundaki farkındalığın artmasına olanak vererek eğitim sürecine katkı sağlar.

- Elektronik içerikler hususundaki isteklere cevap verir,
- Bilgi alışverişine olanak sağlayan sosyal bir ağ olanağı sağlar.
- Gün geçtikçe devamlı bir şekilde artış gösteren verimli içerikleriyle derslerin işlenmesine fayda sağlar.
- Bilginin yapılandırılmasını olanak vererek, yeni bilgilerin ortaya çıkmasına fayda sağlar.
- Birbirinden değişik öğrenme tarzına haiz olan öğrencilerin gereksinimlerine cevap verir.
- Eğitim kurumlarında görev yapan tüm eğitim verenleri genel bir platformda bir araya getirmesi ile eğitim dönemlerinin gidebileceği yön hususunda örnek teşkil eder,
- Eğitimde hızla değişen ve gelişen teknolojinin amaç değil araç olarak uygulanması amacıyla oluşturulan dijital, sosyal bir online ortamdır.

2.1.7. Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri

Meslek olarak öğretmenlik ele alındığında; pozitif anlamda niteliğinin artırılması için başta öğretmen bireylerde gereksinim duyulan genel ve özel alan yeterliği konusunda yetkinlik beklenmektedir. Genel ve özel alan yetkinlikleri öğretmenlere; üniversiteler, özel eğitim kuruluşları ve diğer kamu kurumları aracılığıyla verilebilmektedir (MEB, 2008).

Öğretmenlik mesleki yeterlikleri, eğitimin ortak paydaşlarıyla toplantılar yapıp, görüş ve önerileri alınarak güncel şekilde oluşturulur. Öğretmenlik meslek yeterliliği 6 temel bölümden, 31 alt bölümden ve 233 performans oluşmaktadır (MEB, 2008).

Öğretmenlerin Bilişim Teknolojileri Alanı Yeterlik Göstergeleri
(Bilişim Teknolojileri [BT]). Daha sonraki göstermeler: (BT).

Öğretmenlerin BT hususunda alan yeterlikleri aşağıda sıralanmıştır (MEB, 2008).

- 1.BT hususunda uygun, ahlaki sorumluklarının farkında olarak bu hususlarda öğrencilerine ders verici olmalı,
- 2.Öğretmen iyi ve/veya yeterli bir seviyede teknoloji okuryazarı olmalı,
- 3.BT alanındaki yeni gelişmeleri devamlı bir şekilde takip ediyor olmalı,
- 4.BT aracılığıyla bilginin hızlı bir şekilde paylaşılmasına destek olmalı,
- 5.BT'lerinden yararlanarak değişik karakter ve yeteneklere haiz olan öğrenciler adına uygun öğretim olanağı sağlamalı,
- 1.Hazırlamış olduğu ders planlarında BT'lerden ne şekilde yarar elde edeceğini belirtmeli,
- 2.Eğitim için gerekli olan materyallerini oluştururken BT aygıtlarından destek almalı,

3. Online ortamlarda eğitim alanındaki literatürlere erişim sağlayarak, bu verilerim ne kadar güvenilir ve doğru biçimde olduğunu belirlemeli,
4. Teknolojik cihazların kullanımı hususunda öğrencilerine ders vermeli ve onların da teknoloji kullanımı hususunda bilgiye haiz olmalarını sağlamaya çalışmalı,
5. Teknolojiden fazlaca fayda sağlandığı eğitim-öğretim ortamlarında öğrenci davranış, tutum durumlarına göre değişik yöntemler geliştirerek bu yöntemleri uygulamaya koymalı,
6. BT'den fayda sağlayarak bilgileri çözümlemeli,
7. BT'den yarar sağlayarak başka tüm eğitim paydaşlarını bu hususta bilgilendirmelidir.

2.1.8. Hizmet-içi Eğitim

Hizmet-içi eğitim uygulamaları; çalışanların ihtiyaçlarına cevap vermek ve kurumun hedefledikleri planları gerçekleştirmeyi sağlamak adına düzenlenerek uygulamaya konulmuştur. Kurumların hedefleri arasında, hizmet-içi eğitim sonucunda meydana gelen pozitif sonuçlar bulunmaktadır. Çalışanların çalıştıkları kurum ve kendilerini geliştirmek amacıyla onlara kazandırılmak istenilen yetiler hizmet-içi eğitimle kazandırılmaya çalışılır. Bu doğrultuda çalışanlara hedefler koyar ve çalışanlar bu hedefleri uygulandığında meslek eğitimi de almış olarak görülürler. Eğitim konusundaki planlanmış olan amaçlara ulaşabilmek adına kurumlarda çalışanların ihtiyaç ve/veya isteklerini düzenli şekilde karşılamak gerekmektedir (Yıldırım 2007).

Günümüzde gün geçtikçe artan "Hayat Boyu Öğrenme" ilkeleri çerçevesinde MEB'te çalışan personelin ihtiyaç duyduğu eğitim, arzu, prosedürler, gelişen teknolojideki gelişmeler, araştırma sonuçları, gerçekleştirilen anket çalışmaları, idari ve denetleme neticeleri, heyet teklifleri, bakanlık teşkilatları, bu teşkilatların ihtiyaçları, kurumların hedefledikleri planlar, mecliste alınan kararlar, yerel programlar, aksiyon planlamaları değerlendirilerek belirlenmektedir. Hizmet-içi eğitim etkinlikleri; 1960 senesinden itibaren MEB'te çalışan öğretmenlerin kendilerini mesleki olarak geliştirebilmeleri adına düzenlenmektedir. Düzenlenen bu hizmet-içi eğitimler 1993 senesinde Milli Eğitim İl Teşkilatlarına yetki verilmesiyle yerel olarak da uygulanmaya devam etmiştir (Hizmet-İçi Eğitim Dairesi Başkanlığı, 2001).

2.1.9. Uzaktan Eğitim

Tarihte ilk defa 1892 yılında Winconsin Üniversitesi tarafından hazırlanan Katalog'ta yer bulan "uzaktan eğitim" terimi (Distance Education), 1906 yılında yazılan yazıda Winconsin

üniversitenin yönetiminde yer alan William Ligthy tarafından kullanılmıştır. Uzun yıllar sonra bu terim (Fernunterricht), 1960 ve 1970’lerde Alman eğitimci Otto Peters tarafından Almanya’da tanıtımı yapıldıktan sonra, Fransa’da ki kurumlarda uzaktan eğitim ismi (Teleenseignement) olarak kullanılmaya başlanmıştır (Kaya, 2002). Ülkemizde uzaktan eğitimin ortaya çıkış ve gelişimine bakıldığı zaman ise geleneksel eğitim olan yüz yüze eğitim programlarına fayda sağlayabilmek adına ilk kez uzaktan eğitim programlarına geçiş süreci başlamıştır. Bu sürecin ardından 1961 yılında MEB tarafından mektup ile öğretime başlanmıştır. Ülkemizde gelişen bilgi ve iletişim teknolojilerinin kalitesi ve kapasitesi gün geçtikçe önemi ve kullanımı artmıştır (Zırhlıoğlu, 2006). Uzaktan eğitime tarihsel anlamda bakıldığında; geleneksel eğitim sisteminin yeterli olmadığı konularda ve zamanlarda erişkin bireylerin eğitim yaşamının devamını sağlamak uygulanmıştır (Hawkins, 1999; Akt: Özbay, 2015).

“Uzaktan eğitim”; öğrenim gören ve eğitim veren kişilerin fizyolojik olarak farklı ortamlarda olduğu, öğrenim görenlerin öğrenmelerinden sorumlu tutulduğu ve gerektiği zamanlarda kişilerin öğrenme ihtiyacını karşılamak amacıyla ortaya çıkmıştır. Bu eğitim sistemi günümüzde bireylerin eğitim ihtiyaçlarını karşılamak adına farklı seçenekler sunulmasına olanak sağladığı için giderek yaygınlığı artırmaktadır.

Yüz yüze eğitimden faydalanamayan veya yüz yüze eğitime başlayıp eğitim göreceği yerin uzak, hava şartlarının elverişsiz olduğu konularda uzaktan eğitim aracılığıyla eğitimde fırsat eşitliği sağlanmaktadır. Öğrenen kişilerin kendi başına öğrenimlerini gerçekleştirmeleri de benzer şekilde uzaktan eğitimin avantajlarından ve bu sistemin gelişmesini sağlamıştır (Kaya ve Önder, 2002).

Uzaktan eğitim sisteminin bu ve buna benzer avantajlarına ek olarak öğreten ve öğrenen kişilerin öğrenim amaçları, öğrenenin bireysel farklılıkları (yaş, metot ve teknik, öğrenme ve öğretme ortamı) gibi konularda farklılık sağlaması, devlet veya özel kurumlarda iş hayatını devam ettiren kişilerin görevlerine devam ederek kişisel gelişimlerini sürdürebilmeleri, birden fazla yöntem ve teknik kullanımına olanak sağlaması, alternatif öğrenme ve öğretme ortamı sunması uzaktan eğitimin yaygın şekilde kullanılmasına zemin hazırlamıştır (Uşun, 2006).

Covid-19 pandemi salgını sürecinde uzaktan eğitimin bütün bireylerin eğitim ihtiyacını karşılamasıyla, uzaktan eğitimin yüz yüze eğitimin alternatifi değil yerine geçebilecek bir eğitim öğretim sistemi olduğu söylenebilir.

2.1.10. Uzaktan Eğitimde Öz-yeterlilik

İnsan davranışı üstünde en temel kavramlardan biri de öz-yeterliliktir. Bandura (1986); Akt. Senemoğlu (2009)'a göre öz-yeterlilik; ferdin bir performans göstermesi için lüzumlu görülen etkinlikleri organize etmesi ve başarılı bir şekilde bu davranışı ortaya koyma kapasitesine yönelik yargısıdır.

Zimmerman (1995) öz-yeterliği, kişinin herhangi bir işi başarılı bir halde yapabilme kabiliyeti olarak yorumlamaktadır. Alanyazın incelendiğinde, bir konuda yüksek düzeyde öz-yeterliğe haiz kişilerin; o konuda meydana getirilen etkinliklere katılım isteği ve beklentisinin daha yüksek olduğu, konuyla ilgili karşılaştıkları bir sorunu çözmede daha üstün oldukları görülmüştür (Hill, Smith ve Mann, 1987; Compeau ve Higgins 1995; Karsten ve Roth 1998).

Teknolojide olup biten gelişmelerle beraber; kişisel gelişim alanında eğitimin mühim hale gelmesi, öğretilecek bilgilerin artması, içeriğin kompleks bir hal alması ve vasıf olarak eğitimin yükseltilmeye çalışılması hedefi gibi etkenlerin eğitimde birtakım anlayışların değişmesi gerektiği düşüncesini ortaya çıkarmıştır. Akabinde eğitim ortamlarında teknolojiden yararlanılmaya başlanmıştır.

Eğitimde teknolojiye entegrasyon iki şekilde gerçekleştirilmek istenmektedir. Bunlar teknoloji merkezli ve pedagojik merkezli olarak tanımlanmıştır. Teknoloji merkezli modeller; öğretmenlerin teknolojiye ait bilgi ve becerileri sahip olmalarını sağlarken, pedagojik merkezli modeller ise pedagojik bilgilerle teknolojiyi ilişkilendirme şeklindedir. Pedagojik merkezli model; teknolojik pedagojik içerik bilgisine haiz olup, teknoloji entegrasyonunda öğretmenlerin gereksinim duyduğu pedagojik içerik bilgisini ve hızla değişip gelişen teknolojinin birlikte kullanımını vurgulamaktadır (Yurdakul, 2011).

Uzaktan eğitimde öğretmenlerin başarıya erişebilmeleri için kendilerini ehil hissetmelerinin yanında uzaktan eğitim sistemini etkin bir şekilde kullanmaları lüzumlu bir konudur. Öğretmenlerin günümüz şartlarında eğitim ve öğretim yapabilmeleri için kişisel öz-yeterliği, teknoloji kullanması öz-yeterliği, teknik bilgi öz-yeterliği, öğretimsel içerik öz-yeterliği, yazışma öz-yeterliği gibi öz-yeterliklerle sahip olmaları gerekmektedir.

Özellikle Covid-19 pandemisiyle beraber, öğretmenlerin uzaktan eğitimde öz-yeterliklerinin yüksek olmasının önemli bir durum olduğu söylenebilir. Bireylerin bir konudaki öz-yeterliğinin yüksek olması; o konuda yapacağı etkinliklerde daha hevesli davranmasını ve konudan haz almasını sağlamaktadır (Seferoğlu ve Akbıyık, 2005).

Bir konuda öz-yeterliği yüksek kişilerin, o konudaki sorunların üstesinden gelme becerisinin öteki bireylere oranla daha çok olduğu görülmektedir (Usluel ve Seferoğlu, 2003).

2.1.11. Dünya’da Uzaktan Eğitim

Gelişen ve değişen teknoloji ile uzaktan eğitim sistemleri farklı şekillerde yaygın hale gelmiştir. Geleneksel yüz yüze eğitim sisteminin yapılamadığı durumlarda başarıyla uygulanmış olduğu söylenebilmektedir. Bu gelişmelerle beraber Moore ve Kearsly (2005) uzaktan eğitimin gelişim ve değişim sürecini düşünerek Şekil 1’de gösterildiği biçimde beş döneme ayırmaktadır.

Şekil 1. Uzaktan Eğitimin Gelişim Süreci (Yıldız, 2015)

Uzaktan eğitimin gelişimi ve yaygınlaşması yurtdışında uzaktan eğitim konusu ile alakalı çalışmaların yapılmasına neden olmuştur. Alanyazın incelendiğinde uzaktan eğitimde karşılaşılan sorunlar, uzaktan eğitime bakış açısı, uzaktan eğitime karşı bireylerin tutumu, adaptasyon süreci, müfredat, uzaktan eğitim ile yüz yüze eğitimin kıyaslanmasıyla ilgili çalışmalar yapılmıştır.

Almanthari, A., Maulina, S. ve Bruce, S. (2020) tarafınca yapılan çalışmada öğretmenlerin uzaktan eğitimde karşılaştıkları engelleri ortaya koymayı amaçlamışlardır. Çalışma Endonezya’da bir ortaokulda çalışan 159 Matematik öğretmeniyle yapılmış ve dört alt boyutta ortaya çıkan engelleri incelemiştir. Öğrenci boyutundaki engelin uzaktan eğitim için en büyük mani olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Öğrenci, okul ve müfredat boyutları içinde olumlu yönde kuvvetli bir korelasyon ortaya çıkmıştır. Öğretmen boyutunda herhangi bir engelle karşılaşılmamıştır. Sonuç olarak öğretmenlerin öğrencilere ulaşmada sıkıntı yaşadıkları ve

öğretmenlerin uzaktan eğitime ait pozitif düşüncelere haiz oldukları görülmüştür. Öğrencilerin uzaktan eğitime katılımının azca olmasının altında yatan nedenin ortaya çıkarılması için de önerilerde bulunulmuştur.

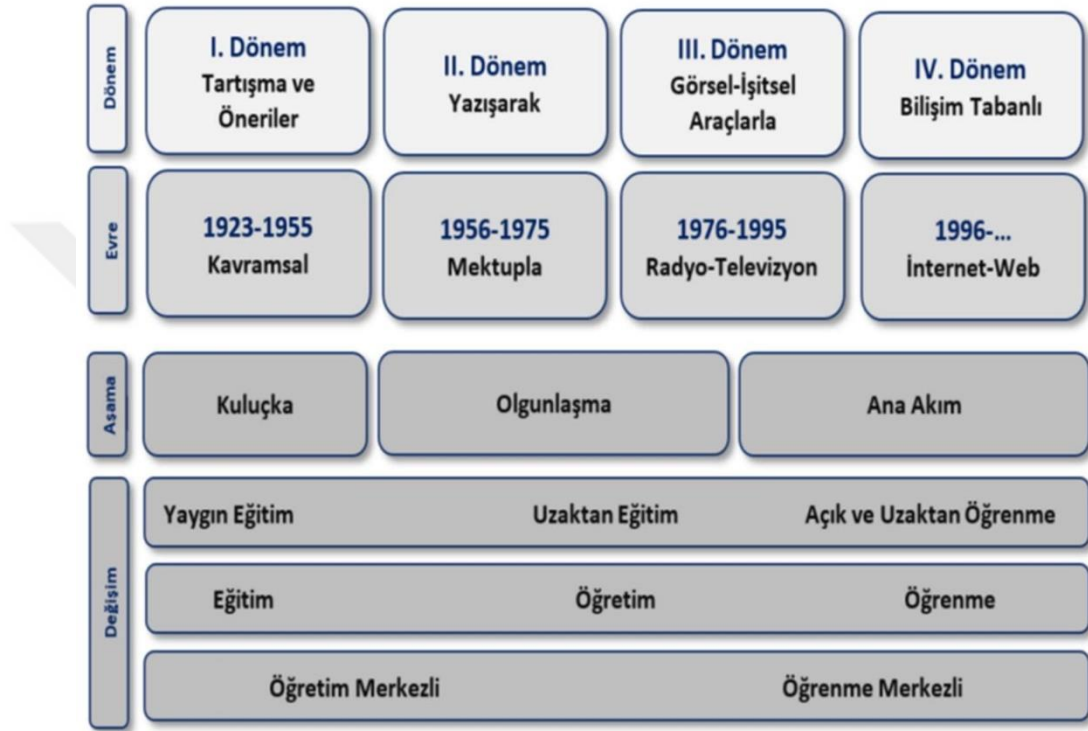
Tartavulea, Albu, Albu, Dieaconescu ve Petre (2020) tarafınca ortaya konan çalışmada Covid-19 salgını sebebiyle ehemmiyet kazanan uzaktan eğitime ani geçişin etkisini araştırmayı amaçlamışlardır. 13 Avrupa ülkesinden 362 profesör ve öğrencilerden gelen veriler bu çalışmaya dahil edilmiştir. Üniversitelerin ve öğrencilerin bu sürece oldukça süratli bir halde adapte oldukları ve bu sistemi derhal kullandıkları sonucu elde edilmiştir. Uzaktan eğitime geçiş döneminin başlangıcında katılanların görüşü, uzaktan eğitimin öğretime katkısının orta düzeyde olacağı gibiyken katılanların çoğunda bu görüş değişerek yüz yüze eğitim döneminde de uzaktan eğitimin kullanılacağı kanaati oluşmuştur. Buna dayanarak kurumların desteği ile uzaktan eğitime duyulan güvenin ve uzaktan eğitim değerlendirmelerinin objektifliği içinde olumlu yönde bir korelasyon ortaya çıkmıştır.

Brush, Glazewski ve Hew (2008) tarafınca meydana getirilen öğretmen adaylarının teknolojik beceri, inanç ve engelleri isimli çalışmada bir ölçek geliştirilmiş, ölçeğe ilişkin geçerlik ve güvenirlik ortaya konulmaya çalışılmıştır.

Örneklem olarak 176 öğretmen adayı çalışmaya katılmıştır. Yapılan çalışmada ölçeğin güvenirlik katsayılarının .81-.95 olduğu tespit edilmiştir. Uzmanlar geliştirilen ölçeğin geçerli bir ölçek olduğunu belirtmişlerdir. Elde edilen veriler üstünde meydana getirilen analizler sonucunda örneklemin teknolojik becerileri incelenmiş; örneklemin elektronik ortamda iletişim kurma ve temel düzeyde bilgisayar işlemlerinde kendilerine güvenlerinin bulunduğunu, kelime işlemci programını ve “www” internet arama kısaltmasını rahat bir halde kullanabildiklerini, ancak yazılımsal olarak ortaya bir ürün koymakta yetersiz kaldıkları sonucu ortaya çıkmıştır. Teknolojik inanç örneklemine bakıldığında ise eğitimde teknoloji entegrasyonu kullanımına yönelik olarak tutumlarının pozitif yönde olduğu görülmüştür. Buradan yola çıkarak eğitimde teknoloji entegrasyonu becerileri zayıf olan öğretmen adaylarının teknolojiye karşı olan inançlarından yararlanmaları için teknoloji konusunda eğitime gereksinim duydukları sonucuna varılmıştır. Ölçeğin teknolojik engelleri boyutu incelendiğinde ise örneklemin ödevlerini teknoloji aracılığıyla yapmaları gerektiği ancak teknoloji kullanımı konusunda kendilerini ehil görmedikleri için teknoloji entegrasyonunda yetersiz kaldıkları görülmüştür. Sonuç olarak, öğretmen adaylarının teknolojik olarak becerilerinin düşük olması sebebiyle hazırlanacak öğretim programlarının teknolojik beceri gelişimine yönelik yapılması önerilerinde bulunulmuştur.

2.1.12. Türkiye’de Uzaktan Eğitim

Ülkemizde uzaktan eğitim ile alakalı gelişim süreci ve evreleri belirlenirken uzaktan eğitim süreçlerinde alanı etkileyen mühim vakalar ve kullanılan yaygın teknolojiler dikkate alınarak gerçekleştirilmiştir. Ülkemizde ise bu duruma uygun olarak Şekil 2’de gösterildiği biçimde dört dönemin yaşandığı söylenebilir.

Şekil 2. Uzaktan Eğitimin Türkiye Bağlamında Dönem ve Evreleri (Bozkurt, 2017)

Uzaktan eğitimin gelişimi, yaygınlaşması ve günümüzde zorunlu hal alması ile yurtiçinde uzaktan eğitim konusu ile alakalı birçok çalışmanın yapılmasına zemin hazırlanmıştır. Daha önce yapılan çalışmalar incelendiğinde online eğitimde karşılaşılan sorunlar, online eğitime bakış açısı, online eğitime karşı bireylerin tutumu ve kullanılan teknolojilerin kıyaslanmasına ait çalışmalar yapıldığı görülmüştür.

Öğretenlerle meydana getirilen çalışmalarda, uzaktan eğitime ile ilgili düşüncelerinin pozitif olduğu görülmüştür. Öğretenler uzaktan eğitimi kullanarak ders işleme konusunda heveslidirler ve öğrenme üstünde olumlu katkısı olduğunu düşünmektedirler (Çelen, Çelik ve Seferoğlu, 2013).

Akademisyenlerle meydana getirilen çalışmada ise web destekli eğitim teknolojilerinin öğrenmede kolaylık sağladığı gözlemlenmiştir (Horzum, 2003). Alakoç'un (2001) akademisyenlerle yapılan başka bir çalışmada ise uzaktan eğitim uygulamalarına bakış açıları incelenmiş, büyük çoğunluk bu uygulamaların öğrenme için etkili bir yöntem olduğu cevabını vermiştir.

Uzaktan eğitimle eğitim alan öğrencilerle meydana getirilen çalışmada, uzaktan eğitime ait öğrenci tutumlarının net olmadığı ortaya konulmuştur (Birişçi, 2013). Barış (2015) çalışmasında, lisans öğrencilerinin uzaktan eğitim sürecine yönelik tutumlarının; sahip oldukları teknolojik materyaller, cinsiyet, okunan bölüm ve internete erişim gibi değişkenler açısından incelenmiştir. Tutum puanlarında genel hatlarıyla düşüklük gözlenmiş, ek olarak öğrencilerin şahsi bir bilgisayara haiz olmaları ve okudukları bölüme göre tutum puanlarında anlamlı bir farklılaşmanın olduğu ortaya konulmuştur. Öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik değerlendirmesi araştırmasında, öğrencilerin uzaktan eğitime yönelik beklenti ve algıları karşılaştırmış sonuç olarak öğrencilerin beklenti puan düzeyinin algılama puan düzeyinden yüksek olduğu ortaya çıkmıştır (Çakmak, 2013). Üniversite tarafınca verilen hizmet kalitesinin düşük düzeyde kalması, öğrenci beklentilerini karşılayamayacak seviyede olması gibi durumların bu duruma sebebiyet verdiği söylenmiştir.

Turizm öğrencileriyle meydana getirilen çalışmada uzaktan eğitime ait tutumlarının ortaya konulması amaçlanmış, öğrenciler uzaktan eğitimin zamandan ve mekândan bağımsız eğitim yapılması açısından bireylerin eline geçen iyi bir fırsat olduğunu bu fırsatın ekonomik anlamda da maliyetleri azaltacağını bununla beraber üniversitelerde uzaktan eğitimin kullanılabileceğini belirtmiş sadece öğrencilerin bu sistemle bütün derslerin verilmemesi gerektiği gibi düşünceleri ortaya konmuştur (Olca ve Döş, 2016).

Özyürek, Begde, Yavuz ve Özkan (2016) tarafınca öğrencilerle meydana getirilen başka bir çalışmada ise öğrencilerin iş ve eğitim hayatını birlikte sürdürmek istemeleri sebebiyle bu sistemi tercih ettiklerini, dersi yürüten akademisyenlerle yazışma anlamında herhangi bir sorun yaşamadıklarını sadece ders takip noktasında web ve teknik sorunların ortaya çıkması nedeniyle aksaklıkların olduğu neticesine ulaşmışlardır.

Günümüzde yaşadığımız pandemi koşullarından ötürü zorunluluk haline gelerek yaşamımıza giren uzaktan eğitim sistemi bu alanda çalışmaların yapılmasını gerekli kılmıştır. Serçemeli ve Kurnaz (2020) tarafınca meydana getirilen çalışmada öğrencilerin bu sürece ait herhangi bir sorunla karşılaşmadıkları ve uyum sağlarken herhangi bir negatif duygu yaşamadıkları sonucunu ortaya koymuşlardır.

Arı ve Kanat (2020) tarafınca meydana getirilen çalışmada ise Covid-19 pandemi sürecinde bütün olumsuzluklara rağmen çevrimiçi eğitimde aşama kaydettiklerini ancak hiçbir durumda yüz yüze eğitimin yerini tutamayacağı sonucunu ortaya koymuşlardır.

Karatepe, Küçükgençay ve Peker (2020) tarafınca öğretmen adaylarının eşzamanlı eğitime bakış açılarının ortaya konulduğu çalışmada, öğretmen adaylarının çoğu zaman cep telefonu ile uzaktan eğitim derslerine katıldıkları ve erişimlerinin sabit web hattından gerçekleştirdikleri sonucu ortaya çıkmıştır. Eş zamanlı derslerde en faydalı buldukları öğretim metot ve tekniğin, sözlü sunumlar olduğunu, öğretmen adaylarının genelde eşzamanlı derslere karşı tutumlarının negatif olduğunu, gelecekteki dönemlerde çevrim içi uzaktan eğitim vermekte pek hevesli olmadıklarını, kendilerini de bu alanda ehil görmediklerini ve çevrim içi derslerin eğitimde ileriki dönemlerde sürdürülemeyeceği inancına sahip oldukları sonucu ortaya çıkmıştır.

Keskin ve Özer (2020) tarafınca öğrencilerin internet tabanlı öğrenmeye yönelik geri bildirimlerinin değerlendirildiği çalışmada, avantajlarının yanında dezavantajlarının da olduğu sonucu ortaya çıkmıştır. Dezavantajları olmasına karşın Covid-19 pandemisiyle birlikte gündemde yerini almış ve yeni eğitim öğretim yöntemi olarak kullanılabileceği sonucuna varılmıştır.

Konu ile alakalı çalışmalar incelendiğinde, Covid-19 pandemi öncesi ve sonrası gibi ayrılabilir. Covid-19 pandemi sürecinden önce meydana getirilen uzaktan eğitimle alakalı çalışmalar genel hatlarıyla uzaktan eğitime ait bireylerin düşüncelerini yansıtmaktadır. Bu düşünceler Covid-19 pandemisinden önce uzaktan eğitime yönelik tutum, ilgi, algı, motivasyon vb. konularda bireylerin pozitif ya da negatif düşüncelerini ortaya koyarken Covid-19 pandemi sürecinde meydana getirilen çalışmalarda ise bireylerin uzaktan eğitim sisteminde öz-yeterlik, engeller vb. konuların çalışıldığı görülmektedir.

2.2. Beden Eğitimi ve Spor Tanımı

2.2.1. Beden Eğitimi

Beden eğitimi insanın hareket halinde bedensel ve zihinsel etkinliklerin gelişmesini kas ve kemik gruplarının birlikte bir düzen halinde ilerlemesini sağlar. Günlük hayatımızda iş ve işlevlerimizde farklı bedensel hal ve hareketlerimizi gerçekleştirmiş olduğumuz vakit zarfında fiziki gücümüzü en ekonomik halde kullanmaya ve bedenimiz de yer alan organların birbiriyle ahenkli bir halde hareketleri gerçekleştirmesini eğiten bir faaliyet düzenidir (Aracı ve Aracı, 2014).

Tamer ve Pulur (2001) ise beden eğitimini; ferdin bedensel hareketlere dâhil olmak suretiyle davranışlarında bilerek meydana getirilen beden eğitimi hedeflerine uygun (bedensel, duysal, toplumsal, zihinsel) fark yaratma durumu olarak açıklamaktadır. Beden eğitimi eğitimin başka alanlarından farklı bir sistem ile hareketlerle öğrenmeyi temel felsefe haline getirmiştir. Şöyle ki beden eğitimi “bedensel hareket vesilesiyle ferdin bilinçlendirilmesidir” (Tamer ve Pulur, 2001). Beden eğitimi; motorik özelliklerinin, jimnastik ve atletizm gibi eğitici spor branşlarında bedensel faaliyetleri içine alan geniş bir ağ ile beraber "fiziksel faaliyetler içinde ve fiziksel etkinlikler aracılığı ile eğitim" olduğunu söyleyebiliriz (Sevim, 1997).

2.2.2. Spor

Yenme ya da bir şeyi başarmaya gücü yeten fert olma bireyin bilinçaltı ve gayelerini, amaçlayan kurallar çerçevesinde uygulanan, mücadeleye dayalı insanı toplumsallaştırıcı, bütünleştirici, bedelsen, zihinsel ve psikolojik faaliyetlerin tamamıdır (Aracı ve Aracı, 2014). Spor, bedensel gelişimle birlikte toplumsal yönden de ehemmiyet arz etmektedir. Kişi spor ile beraber çevresini tanıma imkânı bulur, irtibata geçer ve öz güveni yükselir. Etkileyici bir unsurla donatılmış olarak insanoğlu arasındaki konumunu güçlendirir. Psikolojik yönden ise, ferdin kendini denetleyebilmesi, serinkanlı olarak iradesini kullanabilmesi ve hedefe güdülenebilmesi gibi pozitif tutum oluşturur (Sevim, 1997).

Özellikle çocukluk ve gençlik döneminde spor yapılmıyorsa ve spora yönlendirilmiyorsa, bireyin sıhhatli bir gelişim sürecinden geçmesi zor bir durumdur. Spor; ferdin mevcut çevresini beşeri alan haline getirirken bununla birlikte sağlamış olduğu becerileri geliştiren kurallar kapsamında direkt ve endirekt bireysel ya da topluluklarla, boş vakit ya da tüm vaktini kapsayacak halde profesyonelce, meslek haline getirmiş olduğu, toplumsal yönüne artırıcı ruh, fizyolojik gelişimi ve rekabetçi, dayanışma duygusunu artırmaya yarayan kültürel bir kavramdır (İnal, 2003).

2.2.3. Beden Eğitimi ve Sporun Önemi

Yağcı (2012) beden eğitimi, fizyolojik etkinliklerin devamlı hale getirilmesinin yanında ruhsal ve toplumsal olarak kişilerin davranışlarını eğitme kavramıdır. Şöyle ki beden eğitimi aracılığıyla kuralları, toplumsal disipline adapte olmayı, iyi ve anlamlı davranışlara ulaşmayı, başarıyı elde edemediğinde başarısızlığı kabullenebilmeyi ve nedenleri irdeleyen hatalarını görmesine destek olan bireyler yetiştirilir (Yağcı, 2012). Beden eğitimi, karakter ve benlik gelişim ve değişimine mühim katkı sunar. Çünkü güçlü bağlar, takım ruhu, grup etkileşimi, oyun ve spor alanlarında yer edinen niteliklerdir.

Takımdaki arkadaşlarına, rakibe uyum sağlama ve sosyal uyumun sağlanmasında bir parça rolü görür. Beden eğitimi insanın bedensel uyumuna, sağlıklı yaşamına ve fizyolojik gelişimine süreklilik katar. Becerinin ilerlemesi ve zihnin geliştirilmesi için imkânlar sunar. Oyun eğitimsel bir güce sahip, bireysel içten gelen güdülerle beraber beden eğitiminde yer edinen oyunların hareketli olması sebebiyle kişilerin daha orantılı davranış şekilleri geliştirmesinde görev alır (Bucher, 1997). Beden eğitimi hedeflerine ulaşırken insan yapısında olan hareketleri kullandığı bir gerçektir (Balcıoğlu, Özbek, Sungur, Sivrikaya, ve Tekin,2005).

2.2.4. Beden Eğitimi ve Sporun Yararları

Beden eğitimi ve sporun insanların üstünde birçok yararı bulunmaktadır. Beden eğitimi ve sporun insanoğlu üstündeki önemli faydaları şunlardır;

Sporla ilgilenenlerin hedefi ferdin fiziksel ve ruhsal gelişimini, kendine olan güvenini ve mühim başarılar elde etmesini sağlamaya yardımcı olmak veya sağlamaktır (Bilge, Münüroğlu ve Gündüz, 2000).

2.2.5. Beden Eğitimi ve Sporun Fiziksel Yararları

Spor tarihi incelendiğinde karşımıza çıkan ilk özelliği bedensel gelişimdir. İlkçağlarda bireylerin yaşamını geçindirmek için yaptığı ilkel bedensel uğraşlarının tümü kişiyi kuvvetli tutmaya gaye edilmiş olduğu bilinmektedir. İnsanların yerleşik hayata geçişiyle birlikte boş zamanlarının olması fiziksel aktiviteler, vücut sistemi ve yaşamsal faydalarının farkına varmalarını sağlamıştır.

- İnsanların daha enerjik ve sağlam bir bünyeye sahip olmasına yardımcı olur,
- Fiziksel ve psikolojik yorgunlukların giderilmesine ve bağışıklığın kuvvetlenmesine destek olur.
- Dünya'nın problemi haline gelen obeziteye karşı savaşıır.
- Vücutta önemli görevlere haiz kılcal damar miktarını çoğaltır.
- Kalp rahatsızlıklarını düşürme potansiyeline sahiptir.
- Kalbin dakika da pompaladığı kan miktarı artırır ve kalbi besleyen kronar damarlar genişlemesini sağlar (İnal, 2003).

2.2.6. Beden Eğitimi ve Sporun Sosyolojik Yararları

Beden eğitimi bireylerin birbiriyle etkili iletişim bağları kurmasında, sosyal, ahlak kurallarına daha dikkat edilmesinde, insanların topluma ayak uydurmasında önemli bir araçtır (Afacan, 2020).

- Bireylerin sosyalleşmesinde yol gösterici olur,
- Hedeflere ilerlemede eğitsel bir araç görevi görür,
- Bireylerin sosyalleşme ağını kuvvetlendirir,
- Sevgi ve saygı bağlarını güçlendirir,
- İnsanları kötü ve zararı dokunan alışkanlıklardan korur,
- Toplumda yer almaya çalışan ya da toplumdan kendisini uzaklaştıran fertleri topluma kazandırır,
- Bedensel ve zihinsel engelli vatandaşlarımızın toplumda kendine yer edinmesine destek olur (İnal, 2003).

2.2.7. Beden Eğitimi ve Sporun Psikolojik Yararları

Beden eğitimiyle beraber sinir hücrelerimiz sürekli olarak kendini yenilemekte, beynimizdeki hücrelerin daha geç yaşlanmasını sağlamaktadır. Beden eğitimi ve spor sinir hücrelerimiz arasındaki iletişimi düzene sokar ve koordinasyon yeterliliklerimizin de gelişmesine destek olur.

- Stresten korunma ve kaçınma yollarında etkili bir yardımcıdır.
- Uyku verimliliğini artırır ve uykunun düzenli bir halde gerçekleştirilmesine katkı sunar.
- Bireyin kendisiyle ve fiziksel görüntüsüyle barışık olmasını destekler.
- Zihinsel açıklığı ve zihinsel hareketliliği artırır.
- Depresyonun atlatılmasında yardımcı olur.
- Cinsel hayatın ve ömür kalitesinin istenilen düzeyde artmasına etkili olur.
- Bireyin özgüven duygusunun gelişmesine katkıda bulunur.
- İnsanların öz beceri düzeylerinin gelişmesinde rol alır (cagdaskocaeli.com).

2.2.8. Beden Eğitimi ve Sporun Ekonomik Yararları

Sporun ve ekonominin sürekli ve hızlı bir şekilde gelişmesinin sonucunda spor iktisatı kavramı literatürde yer alır hale gelmiş ve spor yönetimine ya da spor işletmeciliğine anlamsal bir bakış açısı getirmiştir. Spor hizmetlerinin girdileri işgücü, tesis, sermaye, malzeme; çıktıları ise hissi, ruhi ve fiziki olarak ideal sosyalleşmiş camia olduğunu dile getirmek yerinde olur. Beden eğitimi ve spor vesilesiyle bireyler bedensel, zihinsel, toplumsal-kültürel yanlarını geliştirirken kendilerine maddi olanakta sağlamaktadırlar. Şahsi faaliyetlerde ve international müsabakalarda, bireylerin bulundukları yerlerdeki işletmelerden alışveriş yaparak, işletmeleri kullanarak ve büyük organizasyonlarda kentlerin maddi kalkılmalarına katkı sunan gelişim göstermesine vasıta olan bir etkinliktir (Çırka, 2016).

2.3.1. Öğretmenlik Mesleği

İnsanlık tarihinin başlangıcından günümüze kadar olan süreçte, insanların ve özelliklerinin şekillenerek işlenmesinde eğitim, en önemli faktörlerden biri olmuştur. Bu önem, vakit içerisinde yükselerek devam etmiştir (Yılman, 2006). Uygarlıklar ve insanoğlu bu algılama ve şekillendirme işlevini bir düzen haline getirme yolunda çalışmalar yapmış, bu durum eğitim teriminin ortaya çıkmasına yol açmıştır. Gelişmiş ve gelişmeye devam eden uygarlıkların ortak yapısı; yetişmiş insan gücü yaratarak, insanlığın şekillenmesine neden olan bu sürece önem vermeleri ve bu öğeleri bir güç olarak görüp devamlı geliştirerek dönemin gereklerine uygun gelişmişlik seviyesine ve/veya bu seviyenin üstüne erişmektir. Uygarlıkların en büyük çabası, büyük bir hızla değişip gelişmekte olan günümüz yaşamına uygun, bilinçli ve ahlaklı insanların artmasına katkı sunmaktır (Gökçe ve Sezer, 2012).

Bilim ve teknoloji alanında ortaya çıkan hızlı gelişmeler, elektronik, yazışma ve erişim alanlarındaki girişim ve atılımlar, yeryüzüne ve insanlığa çeşitli kolaylık sağlarken, bir taraftan da birçok sıkıntıyı beraberinde getirmektedir. Bu nedenle toplumların gelişmişliklerini en üst seviyeye çıkarmaları, gelişim göstermeleri adına farklı çalışmaların toplumun her kademesine ve en ücra köşedeki coğrafyalara ulaştırılıp kişilere eğitim verilmesiyle alakalıdır (Yılman, 2006). Meslek, ferdin yaşamına yön verebilmesi için maddi gelir elde etmek amacıyla gerçekleştirdiği devamlı iş yahut uğraş demektir. Öğretmenlik mesleği de öğretmenin hayatını sürdürebilmesi ve maddi hasılat elde ederek yerine getirmiş olduğu devamlı öğretme işi ya da devamlı öğretme görevidir. Öğretmenlik 4 yıllık fakülte yahut yüksekokul mezuniyet belgesi gerektiren, öğretmenlik alanında formasyonu eğitimi esas alan bir ihtisas dalıdır (Terzi, 2010).

2.3.2. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeni

Beden eğitimi öğretmenin alışılmışın haricinde öğretmenlik teriminin tanımlanmasında göz önünde bulunan niteliklerinin yanı sıra, başka vazife ve sorumlulukları da yer almaktadır.

Bundan dolayı beden eğitimi ve spor öğretmenin tanımı yapılırken, başka bir tanımlamaların yer alması gerekebilmektedir (Güllü, 2016). Bir tanımda beden eğitimi ve spor öğretmeni öğrencileriyle iletişim kurabilme becerisine haiz, sorunların giderilmesinde kılavuzluk eden, kibar, adaletli, iyimser, güven veren, dersi neşeli bir halde yürüten öğrencilerin sosyalleşmesine ve becerilerini keşfetmesine destek olan öğretmen olduğu şeklinde tanım yapılmıştır (Can., 1999). Beden eğitimi ve spor öğretmeni; Milli Eğitim Bakanlığının göstermiş olduğu çerçeveler içinde öğrencilerin bedensel, psikolojik ve zihinsel gelişmelerine katkı sunan

okul içerisinde ve okul dışındaki etkinlikleri planlayan, hayata geçiren ve belirli bir düzen çerçevesinde gerçekleştirilmesini sağlayan Milli Eğitim Bakanlığına bağlı hususi ve devlet okullarında vazife icra eden öğretmenlerdir (Karaküçük, 1991).

Eğitim programlarında yer edinen ve eğitim sistemimizin mühim bir halkası olarak vazife icra eden, beden eğitimi dersinin hedeflerine ulaşabilmesi, kalifiye, girişken, araştırmacı, yenilenme ve farklı fikirler sunma becerilerine haiz beden eğitimi öğretmeni diyerek tanımlanabilir (Doğar ve Filiz, 2019). Beden eğitimi öğretmenin bir taraftan sosyal beklentiler doğrultusunda hareket ederken, bununla birlikte öğrencilerinin şahsi gelişimini, günümüz dünyasının eğitim ilkeleri doğrultusunda düzenlemesi gerekmektedir (Karaküçük, 2000). Öğretmenler içinde beden eğitimi ve spor öğretmenleri birkaç nitelikleri bakımından başka branştan olan öğretmenlerden ayrılmaktadır. Beden eğitimi ve spor öğretmenleri bilhassa sağlıklı ömür ve fiziksel aktivitelerle alakalı alışkanlıklar bakımından öğrenciler açısından öteki öğretmenlere nazaran daha çok rol model alınmaktadır (Melville, 1988).

2.3.3. Ülkemizde Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenin Tarihsel Periyodu

Osmanlı devletinde ilkokullara erkek ve kadın öğretmen yetiştirmek amacıyla ilk öğretmen eğitim kurumları olarak Darülmualimin (erkek) ve Darülmualimat (kadın) öğretmen okulları açılmıştır. Bölüm derslerinden farklı olarak ortaokulda verilen derslere öğretmenler Darülmualiminin çatısı altında bulunan Darülmualimin-i Ali bölümünde eğitilir.

Darülfünun, Medreseler ve Mülkiye Mektebinde eğitimlerini tamamlayanlar öğretmen ve idareci statüsünde ortaöğretim eğitimi veren okullarda eğitim verirler (Metin, 1993).

Sultan Abdülaziz vesilesiyle 1869 yılında batılı anlamda öğretimin geliştirilmesi ve uygulanması amacıyla inşa edilen “Mektebi Sultani” Şu an ki adıyla Galatasaray Lisesine dönemin sadrazamı Ali Paşa aracılığıyla öncelikle Mösyö Curel sonrasında ise Mösyö Moiroux Fransa’dan beden ve spor eğitmeni görevini yürütmesi için getirilmiştir. Çağdaş sporun temelleri coğrafyamızda bu eğitimcilerle “İdman ve Riyazeti Bedeniye” dersinde öğrettikleri Jimnastik ile ilk adım atmışlardır ve beden eğitimi ülkemizde Jimnastikle yer edinmiştir. Selim Sırrı Tarcan, Faik Üstün İdman, Vildan Aşır Savaşır gibi eğitimcilerin öncülüğünde gelişerek Türk beden eğitimi tarihinde sağlam bir yapı meydana getiren önemli sporcu ve eğitimciler bu eğitim kurumlarından eğitimlerini tamamlayarak vazife almışlardır.

Türkiye Cumhuriyeti devletinin kurulmasından sonrasındaki süreçte beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştirilmesi şu şekilde özetlenebilir:

- (1927–1930) Kurslar Dönemi
- (1932–1977) Eğitim Enstitüleri

- (1974–1982) Spor Akademileri
- (1978–1982) Beden Eğitimi ve Spor Enstitüleri
- (1982 ‘den günümüze) Üniversiteler (Bilge, 1989).

1927-1928 senesinde Selim Sırrı Tarcan’ın büyük çabası, gayretiyle beden eğitimi öğretmeni yetiştirmek ve meslek olarak görülmesi hedefiyle Çapa’da kadın öğretmen mektebinin yanı sıra maarif vekili Necati Bey aracılığıyla yapılan spor salonunda kadınların ve erkeklerin bir yıl devam eden kuramsal uygulama eğitim ve öğretim sistemi kullanılarak "Jimnastik Muallimleri Kursu" (Beden eğitimi öğretmeni yetiştirme kursu) açılmıştır. Selim Sırrı Tarcan bu kursta öğretmenlik ve yöneticilik yapmıştır.

Beden eğitimi ve spor öğretmenliği için gereken eğitimi, ordu polis ve itfaiye teşkilatlarında yer edinen görevlileri kursa çağırarak eğitimler verilmiştir. Eğitimlere gelen kişilerden, mesleki beceri sınavı yapılarak seçim yapılarak, seçilenler 3 aylık sürece yayılan kuramsal ve uygulamalı eğitime tabi tutulmuşlardır. Daha sonrasında uygulanan 2 sınavda da başarı gösteren adaylara üç ay kuramsal ve uygulamalı eğitim verilir. Üçüncü sınava girerek imtihanı başarıyla tamamlayan kursiyerler 3 aylık kuramsal ve uygulamalı eğitime tabi tutularak, bir yıl sürecek olan kurs periyodu sonucunda, kursu bitirmeyi başaran bireyler beden eğitimi ve spor öğretmeni olarak atanarak, ortaöğretim eğitim kuruluşlarında göreve başlarlardı (Arun, 1990).

Beden eğitimi öğretmenlerinin yetiştirilip eğitim enstitülerinin geliştirmesi adına 1932-1977 yıllarında Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü beden eğitimi kısmı ortaöğretim eğitim kurumlarına öğretmen eksikliğini gidermek amacıyla Konya’da 1926 yıllarında “Orta Muallim Mektebi” olarak kurulmuştur. Kurulduktan 1 yıl sonra Ankara’ya taşınmış okul pedagojik eğitim vermek için “Gazi Orta Muallim Mektebi ve Terbiye Enstitüsü” olarak isim değişikliği yapmıştır. Eğitim verecek yeni sınıflar açılmaya başlamıştır.

Beden eğitimi öğretmenliği branşı için spor salonu ve spor sahası inşa etmek için bu doğrultuda karar alınmış ve 1932 yılında inşaat bitirilerek eğitime açılmıştır (Özkan, 1999). 1934-1935 yılları arasında Ankara Gazi Eğitim Enstitüsü’nün ilk mezunlarından olan Cemal Alpman ve Mehmet Arkan, Hasan Örengil, Cevdet Arun ve Ahmet Yaraman bakanlık tarafından Almanya Berlin’e üç yıllığına yüksek eğitim almak için gönderilmelerinin kararı alınmıştır (Arun, 1990).

Türk sporunun evveliyatına katkı sunan beden eğitimi öğretmeni yetiştirmek için Spor Bakanlığı’na bağlı olarak 1974-1975 yılında Ankara 19 Mayıs, 1975-1976 yılında Manisa ve İstanbul Anadoluhisarı Gençlik Spor Akademileri kurulmuştur. Kurulan bu yerler 1739 sayılı ulusal eğitim temel kanuna göre kurulmuştur. 4 yıllık bir sürece yayılan lisans eğitim ve

öğretiminde öğrencilere; 8 yarıyılı kapsayan beden eğitimi alanında 50, beden eğitimi ve spor yönetimi alanında 56 farklı ders görerek 138 kredinin hepsini alarak, lisans dönemini başarı ile bitirmek için lisans bitirme tezi de yazarak diplomalarını almaya hak kazanmışlardır (Özkan, 1999).

6 Kasım 1981 yılında uygulamaya giren YÖK Kanunuyla beden eğitimi öğretmeni yetiştirmek amacıyla eğitim veren kurumlarda düzensizliğin görülmesinden dolayı bu eğitim kurumları ve Gençlik ve Spor Akademileri eğitim fakültesi çatısı altında birleştirilmiş ve beden eğitimi bölümüne dönüştürülmüştür (Muratlı, 2001).

2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanunu'na göre, 20 Temmuz 1982 tarihli Resmi Gazetede yer alan 41 sayılı kanun hükmünde kararname ile beden eğitimi ve spor eğitimi veren kurumların üniversite bünyesine alınma kararı verilmiştir. Gençlik ve Spor Akademileri bağlı oldukları illerdeki üniversitelerin eğitim fakültesi kapsamındaki beden eğitimi bölümleri ile birleştirilerek beden eğitimi ve spor bölümlerine dönüştürülmüştür. 1992 yılıyla birlikte eğitim fakültelerine bağlı bölümlerin yanında beden eğitimi ve spor yüksekokulları açılma süreci başlamıştır. Siyasi etkiyle bu okullar devamlı ve hızlı bir şekilde artarak beden eğitimi ve spor yüksekokullarına dönüştürülmüştür (Güven, 1996).

2.3.4. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin Görevleri

Beden eğitimi öğretmeni; gününbirlik dersleri uygulamak, ders planını, ünitelerde yer alan etkinliklere uygun yürütmenin yanından okul içinde ve okul dışında spor faaliyetlerini programlayıp, uygulanmasına destek olarak, okulla alakalı toplantılarda yer almak, resmi günler için (29 Ekim Cumhuriyet Bayramı, 23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı, 19 Mayıs Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı) günler, haftalar ve aylar öncesinde program planı hazırlamak ve tatbik etmek, törenlerde yer almak beden eğitimi ve spor öğretmenin gerçekleştirmiş olduğu çalışmalardır. Belirtmiş olduğumuz bu sorumlulukların haricinde mesleki yönden kendini geliştirmek ve beden eğitimi ve sporun ilerlemesi yolunda kendisinin ve sporun gelişmesi için meydana getirilen antrenörlük ve hakemlik kursları gibi eğitimlere katılmak da beden eğitimi ve spor öğretmenin yapması gereken sorumlulukların arasındadır (Tamer ve Pulur 2001).

Millî Eğitim Bakanlığı beden eğitimi öğretmenlerinin görevlerini, mesleki çalışmalarını;

- Beden eğitimi ve spor ile ilgili konuları ve uygulamalı dersleri anlatıp, gerekli saha önlemlerini alarak işlemek
- Spor kolu faaliyetlerini ders ve ders dışında sürdürüp, okul dışında da devam ettirmek,

- İzcilik etkinlikleri,
- Halk oyunu aktiviteleri,
- Okul haricinde törenlerle ilgili başka unsunlar
- Beden eğitimi ve spor dersinin işlendiği bölgeleri düzenli olmasını sağlamak, eksikliklerin giderilmesi suretiyle 6 ana madden oluşmaktadır (MEB, 2000).

2.3.5. Beden Eğitimi ve Spor Öğretmeninin Nitelikleri

En gerekli hususlardan birisi beden eğitimi öğretmenin şahsiyet niteliğidir. Öğretmenin sergilemiş olduğu tutum ve öğrencisiyle olan bağlantısı derste işlediği konular öğrencilerin zihninde önemli ve kalıcı bir bağlantı ağı oluşturmaktadır. Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin fiziksel, ruhsal özelliklerinin yanında, öğrencilere eğitim verirken onları iyi bir insan olarak yetiştirmek önem teşkil etmektedir. Öğretmenlerin davranışları ve şahsiyet özellikleri öğrencilerin alışkanlık ve şahsiyet özelliklerinin gelişmesinde etkili rol oynar. Şahsiyeti değişik olan öğretmenin öğrenciler üstünde ayrı bir etkisi vardır.

Beden eğitimi ve spor öğretmenin de ders işlerken derslik ortamında ve spor faaliyetlerin yapıldığı yerlerde göstereceği davranışların öğrencilerin bu dersteki motivasyonunu etkilemektedir. Çalışkan ve girişken öğretmen kuvvetli ölçüde fiziksel becerisiyle ya da alanında ustalaşmış olan değil, bunlarla beraber becerisini öğrencilerine aktarmaya çalışan, etkili öğretme stratejisi gerçekleştiren, yöntem ve tekniklerle öğretmesi gerekeni öğrenciye eksiksiz bir halde öğreten kişidir. Bunun yanı sıra beden eğitimi ve spor öğretmeninde bulunması gereken diğer özellikler; hareketle ilgili kabiliyetleri, eğitimsel bilim ışığında, anatomi, fizyoloji, psikoloji, sağlık vb. alanlarda da kendini geliştirmesidir. Kendisini geliştirmesiyle birlikte insanların farklı yönlerde gelişimlerine katkı sağlama adına destek olur (Çoban ve Turan, 2006).

Beden eğitimi ve spor öğretmenleri önemli bir sosyal bir vazifeyi de yerine getirmektedir. Öncelikle beden eğitimi ve spor öğretmenleri eğitim vermiş olduğu bireylere, giyimi, tutumu ve davranışlarıyla rol model olmalıdır. Ayrıca beden eğitimi ve spor alanına dair bilgi ve becerilere haiz olup, beden eğitimi ve spor öğretmenin devamlı kendisini geliştirmesi gerekir. Bu niteliklerin yanı sıra öğrencilere olumlu yönde örnek olabilmesi için disiplinli ve planlı olmaya itina göstermeli, vaktini etkili bir şekilde değerlendirmeli, derse saatinde girmeli ve bireysel bakımına önem vermelidir. Liderlik duygusu, ekip çalışması, empati kabiliyeti, motivasyon gücü yüksek olmalıdır. Bir öteki mühim özelliği de beden eğitimi ve spor öğretmenin, durum ve yaşanan olaylara karşı sesini etkili bir şekilde kullanmasıdır (Kale ve Erşen, 2003).

2.4. Öz-yeterlilik

Öz-yeterlilik, insanların belli bir amaca ulaşmak için gerekli olan kabiliyete haiz olduklarına dair benimsemiş oldukları inanç sistemidir (Marilyn, 1987). Neden sonuç bağlantısı üzerinde, davranışların, algıların ve çevrenin tamamından etkilenen bir yapıya sahip olup, sosyal bilişsel teoriden oluşmuş bir örgüdür (Bandura, 1989). Öz-yeterlilik, bir kişinin sahip olduğu becerilere değil, sahip olduğu becerilere ait çoğunluk tarafından kabul gören yargılardır, bilişsel bir süreç ve objektif bir algıdır (Morris ve Summeres, 1995).

Öz-yeterlilik, özellikle sosyal çevreyle iletişim kurarken, bireylerin becerilerini, ifadelerini ve duygusal reaksiyonlarıyla alakalı sonuçlara tesir eder. Yetkin olmadıklarını (Öz-yeterlilik) algısı düşük kişiler yer aldıkları ortamlarda kalmakta ve var olan potansiyel tehdit/problemleri büyütmede, Öz-yeterlilik duygusu yüksek olan bireyler ise bulundukları ortama yerine göre odaklanabilmekte ve harekete geçebilmektedir (Schwarzer, Sniehotta ve Scholz, 2005). Kişinin öz-yeterliliği devamlı olarak farklılık gösteren konulara yön verebilecek şekilde birbiriyle uyumlu hareket eden birden çok kabiliyet ve beceriye ulaşılmasına yardımcı olur. Bu bağlamda, aynı kabiliyetlere sahip olan kişilerin becerilerini ne aşamada üretken olduğu kişilerin sahip oldukları öz-yeterlilik algılarına bağlı olarak değişkenlik gösterebilir (Wood ve Bandura, 1989). Güçlü öz-yeterlilik kişilerin başarı ve özgüven duygusunu yükseltirken, düşük öz-yeterlilik kişilerin kabiliyetlerini küçümsemesine ve özgüven duygusunun azalmasına sebep olmaktadır (Maddux ve Gosselin, 2012).

Bandura' ya (2019) göre devamlı kendini yenileyen dünya, iletişim ortamları ve teknoloji sayesinde nedensellik bağıyla ortaya çıkan durum ve olaylar karşısında iletişim, kıymet yargısı, fikir ve isteklerde değişim meydana gelmektedir. Şöyle ki içinde yer aldığımız bu süreçte yaşamımızı sürdürdüğümüz coğrafya, görüşlerimiz ve insanların birbiriyle olan iletişimden kaynaklı bir takım kişisel farklılık görülmektedir (Bandura, 2019).

Schunk ve Pajares'e (2009) göre öz-yeterlilik bireyin mevcut tüm kabiliyetlerinde kendini gösteren, ancak kişinin tüm kabiliyetlerinde eşit bir şekilde etki göstermeyen unsurlardır. Bu anlamda öz-yeterlilik bir görev, çalışma ve içinde bulunmuş olduğu konulara göre farklılık gösterir (Schunk ve Pajares, 2009). Sonuç olarak, öz-yeterlilik kuvvetli bir örgüdür ve mutlak değildir. Bireyin bir fiili gerçekleştirmeden önceki öz-yeterlilik inancıyla fiili gerçekleştirme esnasındaki öz-yeterlilik inancı değişiklik gösterebilir. Bu durumda bireyin belirlenmiş bir vazifeye ya da amaca yönelik öz-yeterlilik seviyesi amacının bireyde meydana getirmiş olduğu güçlük algısına göre farklılık gösterebilir (Schunk ve Dibenetto, 2016).

Öz-yeterlilik inancı başarının önemli göstergesidir ancak başarıya giden tek yol olmayabilir; bu sebeple bilgiden yoksun birey, öz-yeterlilik inancı oldukça kuvvetli de olsa istenilen başarıyı elde edemeyebilir (Ashton ve Webb, 1986).

Hissi ve psikolojik faktör de kişinin becerisi üstüne bir öngörüye sahip olması açısından önem arz etmektedir. Kavanagh ve Bower'e (1985) göre kişinin psikolojik durumu öz-yeterliliği üstündeki sonucu etkilemektedir (Öcel, 2002). Farklı bir bakış açısı ise kişinin karşılaşmış olduğu güçlükleri atlatabilmek için haiz olduğu beceriyi kullanarak oluşturduğu davranışlardır (Bozgeyikli, Bacanlı ve Doğan, 2009).

BÖLÜM III

3. YÖNTEM

3.1. Araştırmanın Modeli

Uzaktan eğitimde beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin öğretimsel içerik, teknolojik kullanım ve öğrenci iletişim öz yeterliklerini incelemek için yapılan bu araştırma sosyal bilimler alanında kullanılan genel tarama modelinde tasarlanmıştır.

Araştırmacı kullanacağı tarama deseni vasıtasıyla, araştırmaya dahil edilen katılımcıların, araştırmaya konu olan olay ya da olguya ilişkin tutum ve görüşlerini belirlemeye çalışırken bu durumlarla ilgili olay ve olguyu betimler (Karakaya, 2012). Tarama modelindeki araştırmalar genel olarak, var olan bir durumun müdahale edilmemiş haliyle tanımlandığı, bir konuya ilişkin kişilerin görüşlerinin betimlendiği veya kişilerin bu konulara ilişkin ilgi, beceri, yetenek, tutum, öz-yeterlik gibi özelliklerinin belirlendiği araştırmalar şeklinde ortaya koyulur (Büyüköztürk ve diğerleri, 2018).

De Vaus (1991) ve Neuman'a (2016) göre bir araştırmanın tarama desenine uygun olacak şekilde yapılabilmesi için evreni temsil eden bir örneklemin olması, verilerin belirli bir veri toplama aracı vasıtası ile sistematik bir şekilde toplanması ve verilerin istatistiksel olarak çözümlenmesi gerekmektedir, ayrıyeten bu desende toplanmış olan verilerin genel olarak özellikleri betimlenmelidir. Bahsi geçen şartlar sağlamış ve bu çalışmanın bir tarama deseninde betimsel araştırma çalışması olduğu net bir şekilde ifade edilebilir.

3.2. Evren ve Örneklem

Ulaşılması kolay örnekleme yöntemi, araştırmacının hedefinde yer alan evrenden örneklemini oluştururken kolay bir şekilde ulaşabileceği öğelere yönelmesi olarak tanımlanabilir (Patton, 2005). Araştırmanın evreni Türkiye'de görevde olan MEB'e bünyesindeki tüm beden eğitimi ve spor öğretmenleri iken evrenin tamamına ulaşılabilmesinin mümkün olmamasından dolayı, Konya ilinde görev yapan uzaktan eğitim sistemini kullanan MEB'e bağlı 412 beden eğitimi ve spor öğretmeni ile yapılmıştır.

Araştırma evreni, Konya ilinde görev yapan Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenleri olarak belirlenmiştir. Çalışmada bu bağlamda 2021 yılında Konya ili sayısının $n_1=1600$ olduğu tespit edilmiştir. Çalışmada basit rastgele örnekleme yöntemi kullanılarak, %5 kabul edilebilir hata payı ve %95 güven seviyesi ile en az $n=384$ öğretmenin evrenin temsil gücünü sağlayabileceği

hesaplanmıştır. Elde edilen örneklem sayısı çalışmada toplamda $n=412$ öğretmenin verileri incelenmiştir.

3.3. Veri Toplama Araçları

Çalışmada iki veri toplama aracı kullanılmıştır. Çalışmaya katılan öğretmenler için kişisel bilgi formu, araştırmacı tarafından oluşturulmuştur. Beden eğitim ve spor öğretmenlerinin öz-yeterlilik algılarını ortaya çıkarmak amacıyla uygulana kişisel bilgi formunda; cinsiyet, eğitim verdikleri okul tipi, çalıştıkları öğretim kademesi ve meslekteki çalışma sürelerine ilişkin ifadeler bulunmaktadır.

İkinci bölümde ise bu tez kapsamında öğretmenlerin uzaktan eğitime ilişkin öz-yeterlilik algılarını ortaya koymak adına oluşturulan UEÖY (Uzaktan Eğitimde Öz-yeterlilik) Öğretmen Ölçeği kullanılmıştır. Ölçeğin puanlaması 1 “Hiç Yeterli Değilim”, 2 “Yeterli Değilim”, 3 “Kararsızım”, 4 “Yeterliyim” ve 5 “Çok Yeterliyim” şeklinde kodlanmıştır. Geliştirilen bu ankete verilen yanıtlarda, katılımcıların katılma derecelerinin ne düzeyde olduğu belirtilmesi istenmiştir.

UEÖY (Uzaktan Eğitimde Öz-yeterlilik) Öğretmen Ölçeğine ait Teknik Öz-yeterlilik faktörünün madde toplam korelasyonu katsayılarının.650 ile 821 arasında değiştiği görülmektedir. Bu alt faktörde yer alan on maddenin Cronbach’s Alpha Güvenirlik Katsayısı 934 olarak bulunmuştur. UEÖY (Uzaktan Eğitimde Öz-yeterlilik) Öğretmen Ölçeğine ait Öğretimsel İçerik Öz-yeterliliği faktörünün madde toplam korelasyonu katsayılarının 578 ile 780 arasında değiştiği görülmektedir. Bu alt faktörde yer alan dokuz maddenin Cronbach’s Alpha Güvenirlik Katsayısı.910 olarak bulunmuştur. UEÖY (Uzaktan Eğitimde Öz-yeterlilik) Öğretmen Ölçeğine ait Öğretimde Teknoloji Kullanımı Öz-yeterliliği faktörünün madde toplam korelasyonu katsayılarının 721 ile 830 arasında değiştiği görülmektedir. Bu alt faktörde yer alan sekiz maddenin Cronbach’s Alpha Güvenirlik Katsayısı.936 olarak bulunmuştur. UEÖY (Uzaktan Eğitimde Öz-yeterlilik) Öğretmen Ölçeğine ait Uzaktan Eğitim Yazılımsal Öz-yeterlilik faktörünün madde toplam korelasyonu katsayılarının.683 ile 796 arasında değiştiği görülmektedir. Bu alt faktörde yer alan altı maddenin Cronbach’s Alpha Güvenirlik Katsayısı.915 olarak bulunmuştur. UEÖY (Uzaktan Eğitimde Öz-yeterlilik) Öğretmen Ölçeğine ait Duygusal İletişim Öz-yeterliliği faktörünün madde toplam korelasyonu katsayılarının.616 ile 781 arasında değiştiği görülmektedir. Bu alt faktörde yer alan üç maddenin Cronbach’s Alpha Güvenirlik Katsayısı 828 olarak bulunmuştur. UEÖY (Uzaktan Eğitimde Öz-yeterlilik) Öğretmen Ölçeğinin tamamına ilişkin Cronbach’s Alpha Güvenirlik

Katsayısı ise 966 olduğu görülmektedir. Elde edilen bu sonuçlar ölçeğin güvenilir veriler elde etme bakımından yeterliğine sahip olduğunu göstermektedir (Çok, 2021).

3.4. Verilerin Toplanması

Bu bölümde UEÖY (Uzaktan Eğitimde Öz-yeterlilik) Öğretmen Ölçeği veri toplama süreci olarak ele alınmıştır. Anket formu Google Documents Web sitesi üzerinden oluşturularak “Google Formlar” uygulaması kullanılarak, online hazırlanan veri toplama araçları, gönüllülük esasına bağlı olarak çalışmaya katılan öğretmenlere bağlantı linki paylaşılarak erişimlerine imkân verilmiştir. Analizlerde kullanılacak cevaplarda “Google Formlar” uygulaması içerisinde bulunan veri tabanı üzerinden alınarak veriler elde edilmiştir. Veriler 13 Kasım 2021 ile 13 Aralık 2021 tarihleri arasında yayında kalan anket formuna 412 kişi katılım sağlamıştır.

3.5. Veri Analizi

Verilerin analizi konusunda; tanımlayıcı istatistikler frekans, yüzde, ortalama, standart sapma değerleri hesaplanmıştır. Ölçeklerin güvenilirlik analizleri için Co. Alpha testi yapılmıştır. Ölçek ve alt boyut puanlarının normal dağılıma uygunluk düzeyleri Kolmogorov simirnov testi ile yapılmıştır. Uzaktan eğitim düzeylerinin katılımcıların cinsiyet, öğretim kademesi, okul tipi, mesleki kıdem düzeylerine göre incelenmesinde t testi analizi ile Varyans analizi (ANOVA) testi kullanılmıştır. Varyans analizi (ANOVA) testi sonucunda anlamlı olarak tespit edilen değişkenlerin ikili kıyaslama testi sidak testi ile yapılmıştır. Çalışmada 0,05’ten küçük olan p değerleri anlamlı kabul edilmiştir. Analizler SPSS 25.0 paket programı ile yapılmıştır.

BÖLÜM IV

4. BULGULAR VE YORUMLAR

Tablo 1. Katılımcıların Özellikleri

		n	%
Cinsiyet	Erkek	253	61,4%
	Kadın	159	38,6%
Eğitim verilen okul türü	Resmi gündüz eğitim veren Ortaokullar	309	75,0%
	İmam hatip lisesi	53	12,9%
	Diğer Tip liseler	50	12,1%
Öğretim kademesi	Ortaokul	309	76,9%
	Lise	103	25,6%
Mesleki Kıdem yılı	0-5 yıl	28	6,8%
	6-10 yıl	79	19,2%
	11-15 yıl	154	37,4%
	16 yıl ve üzeri	151	36,7%

Katılımcıların %61,4'nün erkek ve %38,6'nın kadın olduğu tespit edilmiştir. Katılımcılar %75 ile resmi ve gündüz eğitim veren kurumlarda, %12,9 ile imam hatip lisesi ve %12,1 ile diğer tipteki liselerde hizmet verdiği görülmüştür. Katılımcıların %76,9'u ortaokul ve %25,6'sı liselerde görev yapmaktadır. Katılımcılar %6,8 ile 0-5 yıl, %19,2 ile 6-10 yıl, %37,4 ile 11-15 yıl, %36,7 ile 16 yıl ve üzerinde sürede mesleki kıdeme sahip olduğu tespit edilmiştir.

Tablo 2. Uzaktan eğitim ile ilgili ifadelerin incelenmesi

İfadeler	X±s.s.
Teknik Terimler	
Uzaktan Eğitim Sistemindeki Teknik Terimler Hakkında Bilgilidir	4,25±1,20
Yazılımı Yardım Almadan Kurabilme	3,86±1,22
Anlık Olarak Dosya Paylaşma	3,85±1,17
Anlık Olarak Ses Paylaşma	3,72±1,20
Anlık Olarak Video Gösterme- Paylaşma	3,55±1,12
Uygun Kaynaktan Ekran Görüntüsü Alma	3,91±1,31
Ders İçeriğine Uygun Kaynaklardan Aldığı Ekran Görüntüsü Üzerinden	3,74±1,20
Düzenleme	
Öğrencilerin Bilgilerini Kayıt Altına Alma	4,12±1,11
Yazılımı Kullanarak Öğrencilere Anlık Soru Sorma	4,12±1,23
Canlı Ders İçin Farklı Platformları Kullanabilme	4,42±0,94
Uzaktan Eğitime Uygun Tartışma Ortamları Oluşturabilme	4,63±0,86
Ders İçeriğine Uygun Etkinlikleri Yaptırabilme	4,49±1,02
Konu İçeriğine Uygun Yöntemlerini Kullanabilme	4,44±0,93
Konu İçeriğine Uygun Öğretim Materyallerini Tasarlama	3,79±1,35
Öğrencilerin Verilerini Analiz Edebilmesi	3,73±1,41
Değerlendirme Materyallerini Hazırlayabilme	3,73±1,2
Öğrencilere Ödevler Hazırlama	3,79±1,35
Öğrencilere Uygun Projeler Hazırlama	3,92±1,36
Verilen Ödevleri Uzaktan Eğitim Platformlarında Toplam	4,12±1,23
Farklı Cihazlarla Sisteme Bağlanma	3,92±1,30
Metin Tabanlı İçerikleri Paylaşma	3,92±1,36
Uzaktan Eğitim Yazılımında Görseller Paylaşabilirim.	4,17±1,14
Bilgiyi veya Veriyi MS Word Programı ile Düzenleme	3,92±1,30
Sunumu Power-Point Programı ile Sunum Haline Getirebilme	3,61±1,32
Excel Programını Kullanarak Grafikler Hazırlama	3,35±1,41
İnternet Üzerinden Çalışan Ofis Yazılımlarını Kullanabilme	3,23±1,29
İnternetteki Dijital Kütüphanelere Erişebilme	4,04±1,26
Yazılım Üzerimde Anket Oluşturabilme	3,61±1,17
Yazılım ile Forum Ortamı Oluşturabilme	3,61±1,17
Mesaj Panosu Özelliğini Kullanarak Görüşme Ortamı Oluşturma	3,48±1,37

Etkinlikleri, Bulut Depolama Ortamlarında Öğrencilerin Kullanımına	3,23±1,49
Açabilme	
Eğitim Yazılımı ile İnternetteki Veriyi Paylaşabilme	3,50±1,42
Virüs Saldırısı İçin Gerekli Önlemi Alabilme	3,32±1,37
Öğrencilerin Duygularını Hissetme	4,30±1,11
Duygularını Öğrencilere Yansıtabilme	4,67±0,87
Öğrencilerin İsteklerini Dikkate Alabilme	4,49±0,94

Öğretmenlerin kendilerini uzaktan eğitim konusunda bilgili ve yeterli gördükleri ifade edilebilir.

“Uzaktan eğitim sürecinde duygularımı öğrencilere yansıtabilirim.” (X=4,67, Ss=0,87) Maddesi uzaktan eğitimde öğretmenlerin en yetkin olduğu alan olarak tespit edilmiştir.

“Uzaktan eğitime uygun tartışma ortamları oluşturabilirim.” (X=4,63, Ss=0,86) Maddesi uzaktan eğitimde öğretmenlerin en yetkin alanlarından biri olduğu tespit edilmiştir.

“Uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin isteklerini dikkate alabilirim.” (X=4,49, Ss=0,94) Maddesi, uzaktan eğitimde öğretmenlerin en yetkin alanlarından biri olduğu tespit edilmiştir.

“Uzaktan eğitim sürecinde öğrencilere ders içeriğine uygun etkinlikler yaptırabilirim.” (X=4,49, Ss=1,02) Maddesi uzaktan eğitimde öğretmenlerin en yetkin alanlarından biri olduğu tespit edilmiştir.

“Uzaktan eğitim sürecinde öğrencilere konu içeriğine uygun yöntemlerini kullanabilirim” (X=4,44 Ss=0,93) Maddesi uzaktan eğitimde öğretmenlerin en yetkin alanlarından biri olduğu tespit edilmiştir.

“Uzaktan eğitim yapmak için internet üzerinden çalışan ofis yazılımlarını (Dokümanlar, E-tablolar vb.) kullanabilirim.” (X=3,23 Ss=1,29) Maddesi uzaktan eğitimde öğretmenlerin en az yetkin olduğu alan olarak tespit edilmiştir.

“Uzaktan eğitim yazılımında internetten veri paylaşmak için dosya paylaşım sitelerini kullanabilirim.” (X=3,23 Ss=1,49) Maddesi uzaktan eğitimde öğretmenlerin en az yetkin olduğu alanlardan biri olarak tespit edilmiştir.

“Uzaktan eğitim yazılımının mesaj panosu özelliğini kullanarak eş-zamansız görüşme ortamı oluşturabilirim.” (X=3,23 Ss=1,49) Maddesi uzaktan eğitimde öğretmenlerin en az yetkin olduğu alanlardan biri olarak tespit edilmiştir.

“Uzaktan eğitim yazılımını kullanırken yapılabilecek virüs saldırısı için gerekli önlemi alabilirim.” (X=3,32 Ss=1,37) Maddesi uzaktan eğitimde öğretmenlerin en az yetkin olduğu alanlardan biri olarak tespit edilmiştir.

“Uzaktan eğitim yazılımında kullanacağım sayısal bir içeriği elektronik tablola (MS Excel vb.) programlarını kullanarak grafik haline dönüştürebilirim.” (X=3,35 Ss=1,41) Maddesi uzaktan eğitimde öğretmenlerin en az yetkin olduğu alanlardan biri olarak tespit edilmiştir.

“Uzaktan eğitim yazılımında anlık olarak video kaydı yapabiliyorum.” (X=3,55 Ss=1,12) Maddesi uzaktan eğitimde öğretmenlerin en az yetkin olduğu alanlardan biri olarak tespit edilmiştir.

Tespit edilen durumlara göre; Beden Eğitimi ve Spor öğretmenleri yüz yüze eğitimde kullandıkları öğretim becerilerini uzaktan eğitim sürecinde kullanırken herhangi bir problem yaşamıyorlar ancak teknolojik ve yazılımsal öz-yeterlilik alanında kendilerini yetersiz görüyorlar yorumu yapılabilir.

4.1. Uzaktan Eğitim Sistemi Hakkındaki Bilgi Ve Yeterlilik Düzeylerine Etki Eden Değişkenlerin İncelenmesi

4.1.1. Cinsiyet

Uzaktan eğitim sistemi hakkındaki bilgi ve yeterlilik düzeyleri ile cinsiyet arasındaki farklılık incelenmesinde t testi analizi gerçekleştirilmiştir.

Tablo 3. Uzaktan Eğitim Sistemi Hakkındaki Bilgi Ve Yeterlilik Düzeyleri İle Cinsiyetlerine Göre T-Testi Analizi

Boyut	Cinsiyet	n	X $\pm$ s.s.	t	p
Uzaktan eğitim sistemi hakkındaki bilgi ve yeterlilik düzeyleri	Erkek	253	3,94 $\pm$ 0,60	5,21	0,01*
	Kadın	159	3,54 $\pm$ 0,96		

Çalışmada Tablo 3 incelendiğinde öğretmenlerin Uzaktan eğitim sistemi hakkındaki bilgi ve yeterlilik düzeylerinin cinsiyetlerine göre farklı olduğu tespit edilmiştir. Araştırmada

erkek öğretmenlerin Uzaktan eğitim sistemi hakkındaki bilgi ve yeterlilik düzeylerinin kadın öğretmenlere göre daha yüksek düzeylerde olduğu tespit edilmiştir ($t=5,21$, $p=0,01$). Erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre online eğitim konusunda kendilerini daha yetkin ve yeterli gördükleri ifade edilebilir.

Şekil 3. Uzaktan Eğitim Sistemi Hakkındaki Bilgi Ve Yeterlilik Düzeyleri İle Cinsiyetlerine Göre T-Testi Analizi

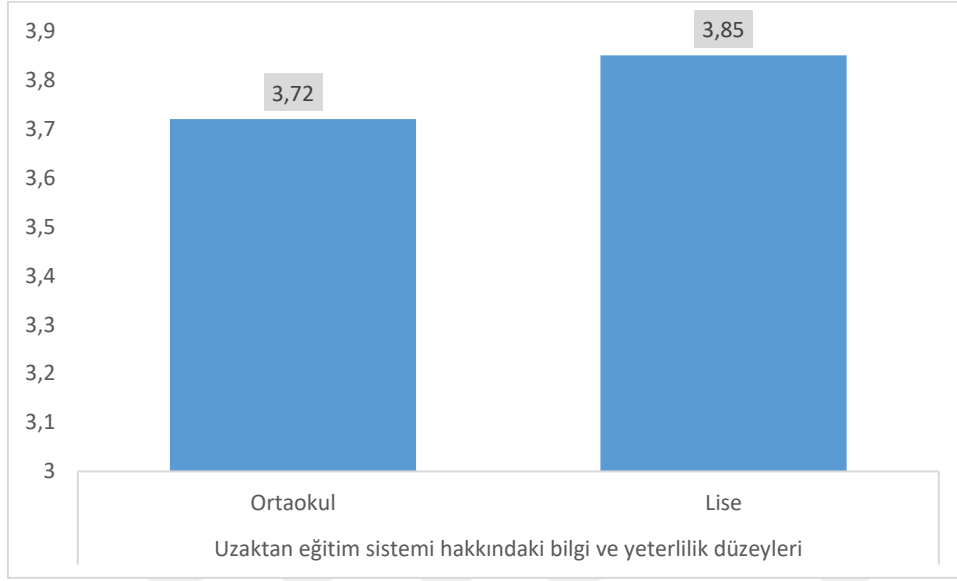
4.1.2. Öğretim Kademesi

Uzaktan eğitim sistemi hakkındaki bilgi ve yeterlilik düzeyleri ile kademe değişkeni arasındaki farklılık incelenmesinde t testi analizi gerçekleştirilmiştir.

Tablo 4. Uzaktan Eğitim Sistemi Hakkındaki Bilgi ve Yeterlilik Düzeyleri İle Öğretim Kademesi T Testi Analizi

Boyut	Öğretim kademesi	N	$X \pm s.s.$	t	p
Uzaktan eğitim sistemi hakkındaki bilgi ve yeterlilik düzeyleri	Ortaokul	309	$3,72 \pm 0,66$	-1,64	0,10
	Lise	103	$3,85 \pm 0,90$		

Çalışmada tablo 4 incelendiğinde öğretmenlerin öğretim kademesine göre Uzaktan eğitim sistemi hakkındaki bilgi ve yeterlilik düzeylerinin farklı düzeylerde olmadığı tespit edilmiştir. Araştırmada ortaokul ve liselerde görev yapan öğretmenlerin Uzaktan eğitim sistemi hakkındaki bilgi ve yeterlilik düzeylerinin benzer düzeylerde olduğu tespit edilmiştir ($t=-1,64$, $p=0,10$). Ortaokul ve liselerde görev yapan öğretmenlerin online eğitim konusunda kendilerini benzer seviyelerde yetkin ve yeterli gördükleri ifade edilebilir.

Şekil 4. Uzaktan Eğitim Sistemi Hakkındaki Bilgi ve Yeterlilik Düzeyleri ile Öğretim Kademesine Göre T Testi Analizi

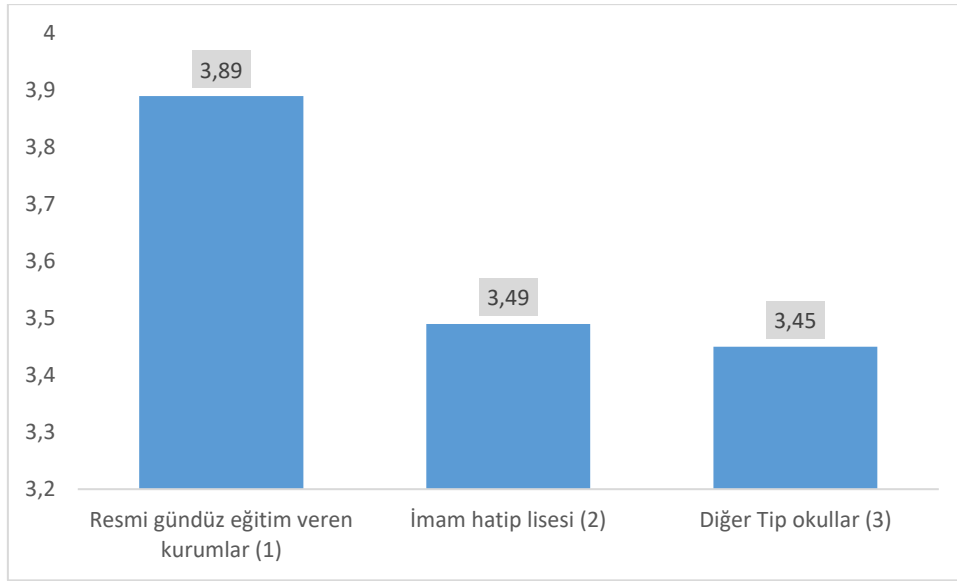
4.1.3. Okul Tipi

Uzaktan eğitim sistemi hakkındaki bilgi ve yeterlilik düzeyleri ile okul tipi arasındaki ilişkinin incelenmesi için Anova testi uygulanmıştır.

Tablo 5. Uzaktan Eğitim Sistemi Hakkındaki Bilgi ve Yeterlilik Düzeyleri ile Okul Tipine göre Anova testi analizi

Okul tipi	n	X±s.s.	F	p	Fark
Resmi gündüz eğitim veren ortaokullar (1)	309	3,89±0,47	11,67	0,01*	1>2,3
İmam hatip lisesi (2)	53	3,49±1,44			
Diğer Tip liseler (3)	50	3,45±1,14			

Çalışmada tablo 5 incelendiğinde öğretmenlerin Uzaktan eğitim sistemi hakkındaki bilgi ve yeterlilik düzeylerinin okul tipine göre farklı olduğu tespit edilmiştir. Araştırmada Resmi gündüz eğitim veren ortaokullarında çalışan öğretmenlerin Uzaktan eğitim sistemi hakkındaki bilgi ve yeterlilik düzeylerinin imama hatip ve diğer tipteki liselerde görev yapan öğretmenlere göre daha yüksek düzeylerde olduğu tespit edilmiştir (F=11,67, p=0,01). Resmi gündüz eğitim veren ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin imama hatip ve diğer tipteki liselerdeki öğretmenlere göre online eğitim konusunda kendilerini daha yetkin ve yeterli gördükleri ifade edilebilir.

Şekil 5. Uzaktan Eğitim Sistemi Hakkındaki Bilgi ve Yeterlilik Düzeyleri ile Okul Tipine Göre Anova Testi Analizi

4.1.4. Kıdem

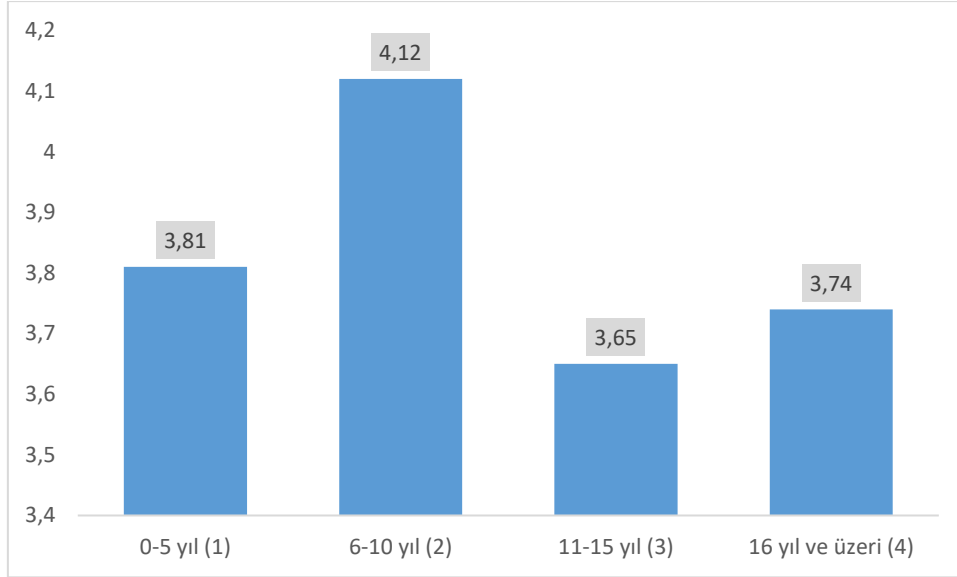
Uzaktan eğitim sistemi hakkındaki bilgi ve yeterlilik düzeyleri ile kıdem düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi için Anova testi uygulanmıştır.

Tablo 6. Uzaktan Eğitim Sistemi Hakkındaki Bilgi ve Yeterlilik Düzeyleri ile Kıdeme Göre Anova Testi Analizi

Kıdem	n	X $\pm$ s.s.	F	p	Fark
0-5 yıl (1)	28	3,81 $\pm$ 0,05	6,68	0,01*	2>1,3,4
6-10 yıl (2)	79	4,12 $\pm$ 0,16			
11-15 yıl (3)	154	3,65 $\pm$ 0,93			
16 yıl ve üzeri (4)	151	3,74 $\pm$ 0,83			

Çalışmada tablo 6 incelendiğinde öğretmenlerin Uzaktan eğitim sistemi hakkındaki bilgi ve yeterlilik düzeylerinin kıdemlerine göre farklı olduğu tespit edilmiştir. Araştırmada 6-10 yıl kıdemli öğretmenlerin Uzaktan eğitim sistemi hakkındaki bilgi ve yeterlilik düzeylerinin diğer kıdem yıllarındaki olan öğretmenlere göre daha yüksek düzeylerde olduğu görülmüştür

($F=6,68$, $p=0,01$). Çalışmada 6-10 yıl kıdemli öğretmenlerin online eğitim konusunda kendilerini daha yetkin gördükleri söylenebilir.

Şekil 6. Uzaktan Eğitim Sistemi Hakkındaki Bilgi ve Yeterlilik Düzeyleri ile Kıdeme Göre Anova Testi Analizi

Sonuçlar için;

H1 hipotezi “Uzaktan eğitim sistemi hakkındaki bilgi ve yeterlilik düzeyleri cinsiyete göre farklılık göstermektedir.” kabul edilir.

H2 hipotezi “Uzaktan eğitim sistemi hakkındaki bilgi ve yeterlilik düzeyleri öğretim kademesine göre farklılık göstermektedir.” öğretim kademesine göre farklı olmadığı için reddedilir.

H3 hipotezi “Uzaktan eğitim sistemi hakkındaki bilgi ve yeterlilik düzeyleri okul tipine göre farklılık göstermektedir.” kabul edilir.

H4 hipotezi “Uzaktan eğitim sistemi hakkındaki bilgi ve yeterlilik düzeyleri mesleki kıdem düzeylerine göre farklılık göstermektedir.” kabul edilir.

BÖLÜM V

5.TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Tartışma ve Sonuç

Bu araştırma 2021-2022 eğitim-öğretim yılı Konya ilinde bulunan tüm okul kademelerinde göreve devam eden Beden Eğitimi ve Spor öğretmenlerinin uzaktan eğitimdeki öz yeterlilik düzeyleri incelenmiştir. Çalışmada basit rastgele örnekleme yöntemi sonucunda araştırmaya n=412 öğretmen katılmıştır. Veri toplama aracı olarak kişisel bilgi formu ve UEÖY (Uzaktan Eğitimde Öz-yeterlilik) Öğretmen Ölçeği uygulanmıştır.

Analizler sonucunda UEÖY (Uzaktan Eğitimde Öz-yeterlilik) Öğretmen Ölçeğinin oldukça güvenilir ve geçerli yapıda olduğu tespit edilmiştir. Ortaya çıkan veriler incelendiğinde uzaktan eğitim yapmak için internet üzerinden çalışan ofis yazılımlarını kullanma, bulut depolama ortamlarında veriyi öğrencilere erişime açma, virüs saldırısı için gerekli önlemi alma konuları öğretmenlerin en az yeterli olduğu konular olduğu görülmüştür. Uzaktan eğitim sürecinde duyguları yansıtma, Uzaktan eğitim sürecinde öğrencilere ders içeriğine uygun etkinlikler yaptırma, Uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin isteklerini dikkate alma konularında ise oldukça yüksek düzeyde yeterliğe sahip olduğu görülmüştür. Öğretmenlerin öz-yeterliliklerinin yüksek olduğu alanların daha çok öğretmenlik mesleği ile ilgili olduğu, Öğretmenlerin öz-yeterliliklerinin düşük olduğu alanların ise daha çok teknolojik ve yazılımsal konular olduğu görülmüştür.

Çalışmada verilerin incelenmesinde frekans analizleri, bağımsız örneklem t testi ve varyans analizi testi uygulanmıştır. Analizler SPSS 25.0 programı ile yapılmıştır. Elde edilen sonuçlara göre; Katılımcıların %61,4'nün erkek ve %38,6'nın kadın olduğu tespit edilmiştir. Katılımcılar %75 ile resmi ve gündüz eğitim veren kurumlarda, %12,9 ile imam hatip ve %12,1 ile diğer tipteki okullarda hizmet verdiği görülmüştür. Öğretmenlerin %76,9'u ortaokul ve %25,6'sı liselerde görev yapmaktadır. Öğretmenler %6,8 ile 0-5 yıl, %19,2 ile 6-10 yıl, %37,4 ile 11-15 yıl, %36,7 ile 16 yıl ve üzerinde sürede mesleki kıdeme sahip olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmada erkek öğretmenlerin uzaktan eğitim sistemi hakkındaki bilgi ve yeterlilik düzeylerinin kadın öğretmenlere göre daha yüksek düzeylerde olduğu tespit edilmiştir. Erkek öğretmenlerin kadın öğretmenlere göre online eğitim konusunda kendilerini daha yetkin ve yeterli gördükleri ifade edilebilir. Araştırmanın ilk hipotezi olan "Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin uzaktan eğitime ilişkin öz-yeterlilik algıları cinsiyette göre farklılık göstermemektedir?" hipotezi kabul edilir.

Çakır (2009) çalışmasında cinsiyetlere göre anlamlı farkların olduğunu ifade etmiştir. Erkek öğretmenlerin kadınlara göre daha yüksek düzeyde öz yeterliliğe sahip olduğu belirtilmiştir.

Başar, Arslan, Günsel ve Akpınar (2019) öğretmen adaylarının öz yeterlilik algılarının ortaya konulduğu araştırmada cinsiyetler değişkeninde anlamlı farklılık olduğu ve erkek öğretmenlerin öz yeterlilik düzeylerinin daha yüksek olduğu görülmüştür.

Doğanç ve Korucu (2020), Akgün, Topal ve Duman (2017), Yılmaz ve Üredi (2020) tarafından ilkökul öğretmenlerinin bilgisayar yeterliklerinin değerlendirilmesine yönelik araştırmalarında cinsiyetlere bağlı anlamlı bir farklılık olmadığını ifade etmişlerdir. Mevcut çalışmada elde edilen bulgularla farklılık göstermektedir.

Bu durumun çalışmanın kısıtları arasında yer alan bir öğretmenlik branşı üzerinde yapılmasından kaynaklı olduğu söylenebilir. Bu çalışma özelinde ise Beden Eğitimi ve Spor derslerinde teknolojik cihazları daha az kullanan öğretmenlerin teknolojik ve yazılımsal öz-yeterlilik konusundaki durumunu ortaya çıkarmış olabileceği, erkek öğretmenlerin ise beklenildiği üzere teknoloji ile aralarının daha iyi olmasının mevcut sonuçları ortaya çıkarmış olabileceği ifade edilebilir. Bu durum Kartal (2019), Tuncer ve Özüt (2012)'ün yaptıkları çalışmalarda çevrimiçi teknolojilere ilişkin öz-yeterlilik değişkeninde bilgisayara sahip olup olmama durumlarına göre anlamlı bir farklılık olmadığı sonucunu ortaya koymuşlardır.

Araştırmada öğretmenlerin öğretim kademesine göre Uzaktan eğitim sistemi hakkındaki bilgi ve yeterlilik düzeylerinin farklı düzeylerde olmadığı tespit edilmiştir. Araştırmada ortaokul ve liselerde görev yapan öğretmenlerin Uzaktan eğitim sistemi hakkındaki bilgi ve yeterlilik düzeylerinin benzer düzeylerde olduğu tespit edilmiştir.

Araştırmanın ikinci hipotezi olan “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin uzaktan eğitime ilişkin öz-yeterlilik algıları öğretim kademesine göre farklılık göstermektedir.” hipotezi reddedilir.

Ortaokul ve liselerde görev yapan öğretmenlerin online eğitim konusunda kendilerini benzer seviyelerde yetkin ve yeterli gördükleri ifade edilebilir. Doğanç ve Korucu (2020), Akgün, Topal ve Duman (2017), Yılmaz ve Üredi (2020), Kartal (2019), Tuncer ve Özüt (2012) çalışmalarında farklı kademelerde eğitim veren öğretmenlerin öz yeterlilik düzeylerinin farklılık gösterebileceğini ifade etmişlerdir. Elde edilen bulgular ise literatürden farklıdır. Bu farklılığın nedenin çalışmanın tek bir branş üzerinde yapılmasından kaynaklı olduğu düşünülmektedir.

Araştırmada resmi gündüz eğitim veren ortaokullarda çalışan öğretmenlerin uzaktan eğitim sistemi hakkındaki bilgi ve yeterlilik düzeylerinin imama hatip ve diğer tipteki liselerde

görev yapan öğretmenlere göre daha yüksek düzeylerde olduğu tespit edilmiştir. Resmi gündüz eğitim veren ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin imama hatip ve diğer tipteki liselerde görev yapan öğretmenlere göre online eğitim konusunda kendilerini daha yetkin ve yeterli gördükleri ifade edilebilir.

Araştırmanın üçüncü hipotezi olan “Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin uzaktan eğitime ilişkin öz-yeterlilik algıları çalışılan öğretim kademesine göre farklılık göstermektedir” Hipotezi kabul edilir.

Araştırmada; Doğanç ve Korucu (2020), Akgün, Topal ve Duman (2017), Yılmaz ve Üredi (2020), Kartal (2019), Tuncer ve Özüt (2012) benzer sonuçlara ulaşmıştır. Eğitim verilen kurum öğretmenlerinin yeterlilik düzeylerini artırabilir, sunduğu alt yapı imkanları ile online eğitimdeki ortaya çıkabilecek sorunların ortadan kaldırılması sağlanabilir. Okul yöneticilerinin ve velilerin öğretmenlere bu süreçte yardım etmesi gibi faktörlere bağlı olarak farklı tipteki kurumlardaki öğretmenler arasında bu tip farkların ortaya çıkmış olabileceği düşünülmektedir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin Uzaktan eğitimdeki bilgi ve yeterlilik düzeylerinin kıdemlerine göre farklı olduğu tespit edilmiştir. Araştırmada 6-10 yıl arasında kıdeme sahip olan öğretmenlerin Uzaktan eğitim sistemi hakkındaki bilgi ve yeterlilik düzeylerinin diğer kıdem yıllarındaki olan öğretmenlere göre daha yüksek düzeylerde olduğu tespit edilmiştir. Çalışmada 6-10 yıl arasında kıdeme sahip olan öğretmenlerin online eğitim konusunda kendilerini daha yetkin ve yeterli gördükleri ifade edilebilir.

Araştırmanın dördüncü hipotezi olan ‘Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin uzaktan eğitime ilişkin öz-yeterlilik algıları meslekteki çalışma sürelerine göre farklılık göstermektedir.’’ hipotezi kabul edilir.

Literatür incelendiğinde; Alea, Fabrea, Roldan ve Farooqi (2020) öğretmenlerin teknolojik öz yeterlilik düzeyleriyle ilgili çalışmalarında mesleki kıdem sürelerine göre anlamlı farklılık görülmektedir.

Alea, Fabrea, Roldan ve Farooqi (2020) daha az kıdeme sahip olan öğretmenlerin teknolojik öz yeterlilik düzeylerinin daha yüksek olduğunu ifade etmiştir.

Ülkemizde ise Akgün, Topal ve Duman (2017), Yılmaz ve Üredi (2020) yine benzer sonuçlara ulaşarak ileri yaşta olan öğretmenlerin teknoloji konusundaki bilgilerinin düşük olması neden ile öz yeterliliklerinin daha düşük düzeylerde olduğunu ifade etmiştir.

Özçiftçi ve Çakır (2015) Mesleki kıdem süresine göre anlamlı farklılıkların olmadığını ifade etmiştir.

5.2. Öneriler

Araştırmada UEÖY (Uzaktan Eğitimde Öz-yeterlilik) Öğretmen ölçeği anket sonuçları gerekli yöntemler kullanılarak, öğretmen özelliklerine göre incelenmiştir. Ortaya çıkan sonuçlar literatürdeki bazı çalışmalar ile farklılık göstermektedir. Farklılıkların çalışmanın pandemi gibi özel bir süreç içerisinde yapılmasından kaynaklandığı düşünülmektedir. Bu çalışmaların pandemi sonrası süreçte tekrarlanarak mevcut durumları daha iyi gözlenebilir.

Öz-yeterlilik düzeyleri öğretmenlerin genel olarak hangi platform üzerinden eğitim verdiklerine göre değişebilir. Şu an kullanımda olan sistemlere göre öz yeterlilik düzeylerinin farklı olabileceği düşünülmektedir.

Araştırmada katılımcıların tek bir bölgeden, tek bir branştan seçilmesinin etkisiyle elde edilen sonuçların literatürden farklılık göstermesi ve ülke geneline ait bir durumu kapsamayacağı görülmelidir.

Pandemi sürecinde çeşitli dijital eğitim platformlarının hem teknik hem de eğitim içeriği yönünden incelenmesi ve yeni sürümlerinin piyasaya sürülmesi oldukça önemlidir. Bu revizyonların eğitim camiası açısından faydalı olup olmayacağını görebilmek adına ilgili yeni çalışmalar yapılmalıdır.

Benzer araştırmalar yapılırken daha detaylı sonuçlara ulaşmak için nitel çalışmalarla birlikte anket uygulaması yapılabilir.

Çalışmada kullanılan ölçeğin daha da geliştirilerek online eğitimde öz-yeterlilik hakkında daha kapsamlı bilgi vermesi sağlanabilir.

Branşlara göre öğretmenlerin öz-yeterliliği farklı düzeylerde olabilir. MEB aracılığıyla bütün öğretmenlere uzaktan eğitim seminerleri ve eğitimleri verilmesi önerilebilir.

Ayrıca uzmanlar tarafından okullarda uygulamalı eğitimler verilerek, öğretmenlerin online eğitim verme düzeylerinin geliştirmesi için çalışmalar yapılması önerilebilir.

MEB tarafından ülkemize ait etkin bir online eğitim platformu kurulmalıdır. Alt yapısının ülkemiz dışındaki kaynaklardan alınması, veri toplama ve onları üçüncü kişiler ile paylaşma riskinin tam olarak bilinmemesi hala önemli bir sorundur.

Bilişim teknolojileri branşındaki öğretmenler eğitilerek, çalıştıkları kurumlardaki eğitimcilere seminerler aracılığıyla eğitim verilmesi önerilebilir.

MEB aracılığıyla online eğitimde öz-yeterlilik anketleri düzenlenebilir, anketten çıkan sonuçlara göre Öz-yeterliliği düşük olan gruplara farklı faaliyetler ile gelişimleri sağlanabilir.

Özellikle teknik konularda öğretmenlerin sorunlar yaşadığı görülmüştür. Bu bakımdan Genel olarak teknolojik gelişimler ilgili seminerler verilebilir. ÖBA (Öğretmen Bilişim Ağı)

sistemi üzerinden haftanın belirli saatlerinde bilişim teknolojisi dersleri öğretmenler için programa eklenebilir.

Araştırmada ile ilgili literatürün oldukça kısıtlı olduğu görülmüştür. Alandaki araştırmaların artırılmasının daha kapsamlı bilgiler sağlayacağı düşünülmektedir.

KAYNAKÇA

- Açıkada C., & Ergen E., (1990). *Bilim ve spor*. Büro Tek Ofset Matbaacılık.
- Acar, T. (2006). *Öz-yeterlilik (self-efficacy) kavramı üzerine*. Erişim Tarihi:15.11.2021, http://ogrenci.hacettepe.edu.tr/~tacar/Egitimle/Oz_yeterlik_T.Acar_.pdf.
- Adıgüzel, A., (2005). Avrupa birliğine uyum sürecinde öğretmen niteliklerinde yeni bir boyut: bilgi okuryazarlığı. *Milli Eğitim Dergisi*,33(167), 53–70.
- Adıgüzel, A., (2010). İlköğretim okullarında öğretim teknolojilerinin durumu ve sınıf öğretmenlerinin bu teknolojileri kullanma düzeyleri. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 1(15), 1-17.
- Afacan, E., (2020). *Beden eğitimi ve sporun sosyolojik boyutları*, Akademisyen Kitabevi.
- Aggarwal, A., (2000). *Web-based learning and teaching technologies, opportunities and challenges*. USA: Idea Group Publishing.
- Akgün, Ö. E., Topal, M., & Duman, İ., (2017). Lise öğretmenlerine yönelik eğitim amaçlı internet kullanımı öz-yeterlilik inançları ölçeğinin geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Medeniyet Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 1-14.
- Akyavuz, E. K., & Çakın, M., (2020). Covid-19 süreci ve eğitime yansıması: öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *International Journal Of Social Sciences Education Research*, 6(2), 165-186.
- Alakoç, Z. (2001). Genel olarak uzaktan öğretim ve konuya öğretim üyelerinin bakış açıları. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (3), 403-413.
- Alea, L. A., Fabrea, M. F., Roldan, R. D. A., & Farooqi, A. Z. (2020). Teachers' covid-19 awareness, distance learning education experiences and perceptions towards institutional readiness and challenges. *International Journal Of Learning, Teaching And Educational Research*, 19(6), 158-184
- Almanthari, A., Maulina, S., & Bruce, S. (2020). Secondary school mathematics teachers' views on e-learning implementation barriers during the covid19 pandemic. *The Case of Indonesia. Eurasia Journal of Mathematics, Science and Technology Education*, 16(7), 18-60.
- Aracı, H., & Aracı, Ş, (2014). *Spor bilimleri öğretimi*. Grafiker Yayınevi.

- Arı, A. G., & Kanat, M. H.(2020). Covid-19 (koronavirüs) üzerine öğretmen adaylarının görüşleri. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (Salgın Hastalıklar Özel Sayısı), 459-492.
- Arun, AC., (1990). Türkiye'de cumhuriyet devrinde beden eğitimi öğretmeni yetiştirme çalışmaları ve aşamaları. *Beden Eğitimi ve Spor Araştırmalar Dergisi*, 1(1), 9-13.
- Ashton, PT., & Webb, RB., (1986). *Making a difference: teachers' sense of efficacy and student achievement*. Longman Books.
- Aslan, R., (1979). *Beden eğitimi bilgileri*. Bimas Matbaacılık.
- Aytaç, T., (2006). *Eğitimde bilişim teknolojileri*. Anı Yayıncılık.
- Balcıoğlu, B., Özbek, A., Sungur, N., Sivrikaya, K., & Tekin, A., (2005). Beden eğitimi ve spor bölümü öğrencilerinin değer sistemleri ve sorun çözmedeki yeterliliklerinin incelenmesi, *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 7(1), 91-99.
- Bandura, A., (1989). Social cognitive theory, annals of child development. *Theories of Child Development, Greenwich, CT: JAI Pres*,6(2), 1-60.
- Bandura, A., (2019). *Applying Theory For Human Betterment. Perspectives on Psychological Science*, 14(1), 12–15.
- Bandura, A., (1986). *Social foundations of thought and action: a social cognitive theory. englewood cliffs*. Prentice Hall.
- Barış, & M. F., (2015). Üniversite öğrencilerinin uzaktan öğretime yönelik tutumlarının incelenmesi. *Sakarya University Journal of Education*, 5(2), 36-46.
- Başar, M., Arslan S., Günsel, E., & Akpınar M., (2019). Öğretmen adaylarının uzaktan eğitim algısı. *Journal of Multidisciplinary Studies in Education*, 3(2), 14-22.
- Bates, A. W., & Poole, G. (2003). *Effective teaching with technology in higher education. foundations for success*. 10475 Crosspoint Blvd, Indianapolis, In 46256.
- Bilge M., Münüroğlu S., & Gündüz N., (2000). Türk bayan hentbol milli takımı oyuncularının somatotip profilleri ve yabancı ülke sporcuları ile karşılaştırılması. *Spor Araştırmaları Dergisi*,4(1), 102.
- Bilge N., (1989). *Türkiye’de beden eğitimi öğretmenin yetiştirilmesi*. Kültür Bakanlığı Yayınları.

- Bilgin, H., (1996). *Okul öncesi eğitim kurumlarında çalışan öğretmenlerin öğretmenlik tutumlarının incelenmesi*. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Birişçi, S. (2013). Video konferans tabanlı uzaktan eğitime ilişkin öğrenci tutumları ve görüşleri. *Journal of Instructional Technologies & Teacher Education*, 2(1), 24-40.
- Boyras, Z., (2008). *Türk eğitim sisteminde eğitim teknolojisinin eğitim-öğretim kalitesine etkisi*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Beykent Üniversitesi Sosyal Bilimleri Enstitüsü.
- Bozgeyikli H., Bacanlı F., & Doğan H., (2009). İlköğretim sekizinci sınıf öğrencilerinin mesleki karar verme yetkinliklerinin yordayıcılarının incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 21,125-136.
- Bozkurt, A. (2017). Türkiye’de uzaktan eğitimin dünü, bugünü ve yarını. *Açıköğretim Uygulamaları ve Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 85-124.
- Brush, T., Glazewski, K. D., & Hew, K. F., (2008). Development of an instrument to measure preservice teachers' technology skills, technology beliefs, and technology barriers. *Computers In The Schools*, 25(1-2), 112-125.
- Bucher CA., (1997). *Foundations of physical education and sport*, Mosby Collage Publishing, USA.
- Bucher, C. A., & Koenig, C. R., (1983). *Method and material for secondary school physical education*. Saint Louis: The C.V. Mossey Company.
- Büyüköztürk, Ş., Kılıç, Çakmak, E., Akgün, Ö. E., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2018). *Bilimsel araştırma yöntemleri* (24. baskı). Pegem.
- Can, S., Şen, D., Şirinkan, A., & Şekertekin, MA., (1999). *Atatürk üniversitesi beden eğitimi ve spor yüksek okulu öğrenci paneli*, Erzurum.
- Compeau, D. R., & Higgins, C. A., (1995). Computer self-efficacy, development of a measure & initial test. *Mis Quantenly*, 2(19), 189-211.
- Çakın, M. & Akyavuz, E. K., (2020). Covid-19 süreci ve eğitime yansıması: öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 6 (2), 165-186.

- Çakır, Ö. (2009). *Çalışma yaşamında öğrenilmiş güçlülük ve iş stresi ile başa çıkmada rolünü belirlemeye yönelik bir araştırma. 17. ulusal yönetim ve organizasyon kongresi kitabı*. Eskişehir Osmangazi Üniversitesi Yayınları.
- Çakmak, A. Ç., (2013). Uzaktan eğitim hizmetinin öğrenciler tarafından değerlendirilmesi: Karabük Üniversitesi'nde bir uygulama. *İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimleri Dergisi*, 12(23), 263-287.
- Çelen, F. K., Çelik, A. & Seferoğlu, S. S., (2013). Analysis of teacher's approaches to distance education. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 83, 388-392.
- Çırka S., (2016). *Küreselleşme çerçevesinde Türkiye'de uygulanan spor ekonomisi politikaları üzerine bir inceleme*. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Aydın Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü İşletme Anabilim Dalı.
- Çilenti, K., (1991). *Eğitim teknolojisi ve öğretim*. Gül Yayınevi.
- Çoban, B., & Turan M., (2006) Öğrenci görüşlerine göre ideal beden eğitimi öğretmeninin nitelikleri. *Ölçek Geliştirme Çalışması, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 16(1), 149-161.
- Çok, C., (2021). *Öğretmenlerin uzaktan eğitime ilişkin öz-yeterlilik algısı ve pandemi sürecinde uzaktan eğitimde karşılaştıkları engeller*. (Yüksek Lisans Tezi). Van Yüzüncü Yıl Üniversitesi.
- Demirel, Ö., (2012). *Eğitimde program geliştirme*. (18. Baskı). Pegem Yayıncılık.
- De Vaus, D., A., (1991). *Surveys in social research*. (3th Ed.). London: Alien and Unwin.
- Doğanç, E. & Korucu, A. T., (2020). Öğretmen adayları için güvenli internet kullanımı öz-yeterlilik ve algı ölçeği. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama Dergisi*, 10(1), 201-218
- Doğar Y., & Filiz B., (2019). *Beden eğitimi öğretmenleri ve örtük programı*. Gazi Kitabevi, 90-100.
- Doğdu, S., & Arslan, Z., (1993). *Eğitim teknolojisi uygulamaları ve eğitim araç gereçleri*. Millî Eğitim Bakanlığı Basımevi.
- Ergin, A., (1995). *Öğretim teknolojisi ve iletişim*. Pegem Yayıncılık.
- FP-ETZ(2018). *FATİH projesi*. *FATİH projesi*, <http://fatihprojiesietz.meb.gov.tr/bildiri2018.pdf>
Erişim Tarihi: 10.11.2021.

Gökçe, F., & Sezer GO., (2012). Öğretmen adaylarının öğretmenlik mesleğine yönelik tutumları (Uludağ üniversitesi örneği). *Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 25(1), 1-23.

Güllü, M., (2016). *Beden eğitimi öğretmenlerinden öğrencilerin beklentileri*. Spor Yayınevi ve Kitabevi.

Güven, Ö., (1996). Türkiye’de Cumhuriyet döneminde beden eğitimi ve spor öğretmeni yetiştiren okulların eğitimini hazırlayıcı çalışmalar. *Gazi Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 1(2), 70-82.

Halis, İ., (2002). *Öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*. Nobel Yayınları.

Hawkins, B. L., (1999) Distributed learning and institutional restructuring. *Educom Review*, 34(4), 12-15, 42-44.

Hill, T., Smith, N. D., & Mann, M. F., (1987). Role of efficacy expectations in predicting the decision to use advanced technologies: The case of computers. *Journal Of Applied Psycholog.*, 72(2) 307-313.

Hizmet-içi Eğitim Dairesi Başkanlığı (2001). *Hedb*. Hizmetiçi eğitim dairesi, <http://hedb.meb.gov.tr/net/> Erişim Tarihi:12.11.2021.

Horzum, M. B., (2003). Sakarya üniversitesi eğitim fakültesinde görev yapan öğretim elemanlarının internet destekli eğitime yönelik düşünceleri. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*. 6, 246-262.

Fatih Projesi, (12.11.2021). *Fatih projesi*. Fatih projesi, <http://fatihprojesi.meb.gov.tr/proje-hakkinda/> ErişimTarihi: 12.11.2021.

EBA, (12.11.2021). *EBA*. EBA, <http://www.eba.gov.tr/hakkimizda/> Erişim Tarihi: 12.11.2021.

Kılıç, B., (30.11.2021). *Sporun insan psikolojisi üzerinde etkisi*. Çağdaş kocaali, <https://www.cagdaskocaeli.com.tr/makale/4647868/banu-kilic/sporun-insan-psikolojisi-uzerindeki-etkileri> Erişim Tarihi:30.11.2021

İnal, A., (2003). *Beden eğitimi ve spor bilimi*. Nobel Yayıncılık.

İşman, A., (2011). *Öğretim teknolojileri ve materyal tasarımı*. Pegem A Yayınları.

Kale R., & Erşen E., (2003). *Beden eğitimi ve spor bilimlerine giriş*. Nobel Yayın Dağıtım.

- Karaküçük, S., (1991). *Beden eğitimi öğretmenlerinin faaliyet alanları*, Gazi Üniversitesi Teknik Eğitim Yayınları.
- Karaküçük, S., & Yenel F., (2000). *Çevre ülkelerde beden eğitimi ve spor öğretmenliği eğitimi veren yüksek öğretim programlarının genel görünümü*. 1.Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Kongre Kitabı. Sim Matbaacılık.
- Karatepe, F., Küçükgençay, N. & Peker, B. (2020). Öğretmen adayları senkron uzaktan eğitime nasıl bakıyor? bir anket çalışması. *Journal Of Social And Humanities Sciences Research*, 7(53), 1262-1274.
- Karsten, R., & Roth, M. R. (1998). The relationship of computer experience and computer self-efficacy to performance in introductory computer literacy course. *Journal Of Research On Technology Education*, 31 (1), 14-24.
- Kartal, B., (2019). Öğretmen adaylarının eğitim teknolojilerine ilişkin tutumlarının, öz yeterliklerinin ve kullanım amaçlarının incelenmesi. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 16(1),436-463
- Kavanagh, D. J., & Bower, G. H., (1985). Mood and self-efficacy: impact of joy and sadness on perceived capabilities. *Cognitive Therapy And Research*, 9(5), 507-525.
- Kaya, Z., & Önder, H. H., (2002). Internet yoluyla öğretimde ergonomi. *TOJET October*. <http://www.tojet.net/articles/v1i1/118.pdf>
- Kaya, Z., (2002). *Uzaktan eğitim*. (1. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Keskin, M., & Özer D., (2020). Covid-19 sürecinde öğrencilerin web tabanlı uzaktan eğitime yönelik geri bildirimlerinin değerlendirilmesi. *İzmir Kâtip Çelebi Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 5(2), 59-67.
- Köseoğlu, P., & Soran, H., (2006). Biyoloji öğretmenlerinin araç-gereç kullanımına yönelik tutumları. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 30, 159-165.
- Maddux, E.J., & Gosselin, J.T., (2012). *Self efficacy leary hanfbook of self and identitiy*. The Guildford Press.
- Marilyn E., (1987). Self-Efficacy: implications for organizational behavior and human resource management. *Academy of Management Review*,12(3), 472-485.

- Melville, SB., & Cardinal, BJ., (1988). The problem: body fatness within our profession. *J Phys Educ Recreat Dance*; 59, 85-95.
- Metin, M., (1993). *Eğitim fakültelerinde öğretmen yetiştirme modeli üzerine bir araştırma*. [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Millî Eğitim Bakanlığı, (2000). *Okul içi beden eğitimi spor ve izcilik dairesi başkanlığı, beden eğitimi öğretmenlerinin ders içi ve ders dışı çalışmaları rehberi*. Milli Eğitim Basımevi.
- Millî Eğitim Bakanlığı, (2012). *Fatih Projesi bakanlık web içeriği*. Millî Eğitim Bakanlığı, <http://fatihprojesi.meb.gov.tr/about.html> Erişim Tarihi: 13.11.2021.
- Millî Eğitim Bakanlığı, (2008). *Öğretmen yeterlikleri: Öğretmenlik mesleği genel ve özel alan yeterlikleri*. Millî Eğitim Bakanlığı, <http://oygm.meb.gov.tr/www/ogretmenyeterlikleri-ve-kalite-gelistirme-dairesi-baskanligi/kategori/9> Erişim Tarihi: 13.11.2021.
- Morris, T., & Summeres J., (1995). *Sport psychology*, John Willey- Sons.
- Muratlı, S., (2001). *Türkiye’de spor öğretmenliği ve spor öğretmeni yetiştirme*. II. Ulusal Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği Sempozyum Kitabı.
- Neuman, W. L., (2016). *Toplumsal araştırma yöntemlerinde nitel ve nicel yaklaşımlar*. (Çev., Sedef Özge). Yayın Odası Yayınları.
- Nixon, J. E., & Jewett, A. E., (1980). *An introduction to physical education*. Saunders College.
- O'Brien, G. J., & Wilde W. D., (1997). *Australian managers' perceptions, attitudes and use of information technology*. Elsevier Science.
- Olçay, A. & Döş, B., (2016). Turizm eğitimi alan öğrencilerin internete dayalı uzaktan eğitim yöntemine yönelik görüşlerinin belirlenmesi. *Çankırı Karatekin Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 7(1), 727-750.
- Öcel H., (2002). *Takım sporu yapan oyuncularda kolektif yeterlilik öz yeterlik ile başarı algı ve beklentileri*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Öksüz, C., Ak, Ş., & Uça, S., (2009). İlköğretim matematik öğretiminde teknoloji kullanımına ilişkin algı ölçeği. *Yüzüncü Yıl Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(1), 270-287.

- Özbay, Ö. (2015). Dünya’da ve Türkiye’de uzaktan eğitimin güncel durumu. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*, 4, 377-394. http://www.İnesjournal.Com/Makaleler/2097601777_26-İd-174-.Pdf. Erişim Tarihi: 20.11.2021.
- Özçiftçi, M., & Çakır, R., (2015). Öğretmenlerin yaşam boyu öğrenme eğilimleri ve eğitim teknolojisi standartları öz-yeterliklerinin incelenmesi. *Eğitim Teknolojisi Kuram ve Uygulama Dergisi*, 5(1), 1-19.
- Özkan H., (1999). *Türkiye’de beden eğitimi öğretmeni yetiştirmek için bir model*, [Yayımlanmamış Doktora Tezi]. Dokuz Eylül Üniversitesi, Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Özyürek, A., Begde, Z., Yavuz, N., & Özkan, İ., (2016). Uzaktan eğitim uygulamasının öğrenci bakış açısına göre değerlendirilmesi. *Karabük Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 6(2), 592-605.
- Parlak, N., (1991). Eğitim Teknolojisinde Araştırma. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 24, 532-550.
- Patton, M. Q. (2005). *Qualitative research*. John Wiley & Sons, Ltd.
- Sağlık Bakanlığı, (2021). Covid-19.Covid-19 sözlüğü. Erişim tarihi: 28.08.2021, <https://covid19.saglik.gov.tr/TR-66493/p.html>.
- Schunk, HD., & Dibenetto, KM., (2016). *Self-Efficacy theory in education*. Handbook Of Motivation At School, Routledge Press.
- Schunk, HD., & Pajares, F., (2009). *Self efficacy theory.handbook of movation at school*. Routledge Press.
- Schwarzer, R., Sniehotta F., & Scholz U., (2005). Predicting physical exercise in cardiac rehabilitation: The role of phase-specific self-efficacy beliefs. *Journal Of Sport And Exercise Psychology*, 27(2), 135-151.
- Seferoğlu, S. S., & Akbıyık, C., (2005). İlköğretim öğretmenlerinin bilgisayara yönelik öz-yeterlik algıları üzerine bir çalışma. *Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 19, 89-101.
- Senemoğlu, N., (2009). *Gelişim öğrenme ve öğretim kuramdan uygulamaya* (20. Baskı). Pegem Akademi.

- Serçemeli, M. & Kurnaz, E., (2020). Covıd-19 pandemi döneminde öğrencilerin uzaktan eğitim ve uzaktan muhasebe eğitimine yönelik bakış açıları üzerine bir araştırma. *Uluslararası Sosyal Bilimler Akademik Araştırmalar Dergisi*, 4(1), 40-53.
- Sevim Y., (1997). *Antrenman bilgisi*, Tutibay Yayınevi.
- Şimşek, N., (2002). *Derste eğitim teknolojisi kullanımı*. Nobel Yayın Dağıtım.
- Tamer K., & Pulur A., (2001). *Beden eğitimi ve sporda öğretim yöntemleri*, Kozan Yayınevi.
- Tartavulea, C. V., Albu, C. N., Albu, N., Dieaconescu, R. I., & Petre, S. (2020). Online teaching practices and the effectiveness of the educational process in the wake of the Covid-19 pandemic. *Amfiteatru Economic*, 22(55), 920-936.
- Terzi A., (2010). *Eğitim bilimine giriş*, Detay Yayıncılık.
- Tuncer, M., & Özü, A., (2012). Sınıf öğretmeni adaylarının eğitsel internet kullanımına yönelik öz-yeterlik inançları. *Turkish Studies*, 7(2), 1079-1091
- Usluel, Y., & Seferoğlu, S. S., (2003). Eğitim fakültelerindeki öğretim elemanlarının bilgisayar kullanımı ve öz-yeterlik algıları. *Bilişim teknolojileri ışığında eğitim konferansı ve sergisi* (BTİE). Ankara ODTÜ.
- Uşun, S., (2006). *Uzaktan eğitim*. Nobel Yayın Dağıtım.
- Uşun, S., (2000). *Özel öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme*. Pegem A Yayıncılık.
- Wood, R. & Bandura, (1989). Social cognitive theory of organizational management. *Academy of Management Review*, 14(3), 361-384.
- Yağcı, İ., (2012). *Ortaöğretim öğrencilerinin beden eğitimi dersine ilişkin tutumlarının incelenmesi*. [Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi]. DSpace@AKÜ, <http://acikerisim.aku.edu.tr/xmlui/handle/11630/2281>
- Yaşar, Ş., (2001). Eğitimde bilgisayarların etkili kullanımı. *Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Yayınları*, 7, 117-131.
- Yıldırım, F., (2007). *Öğretmenlerin hizmet-içi eğitime yönelik uzaktan eğitim platformu tasarımı*. [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi]. Sakarya Üniversitesi.
- Yıldız, M., (2015). *Uzaktan eğitim programlarında ders veren öğretim elemanlarının uzaktan eğitime yönelik bilgi, inanç ve uygulamaları arasındaki ilişkiler*. (Tez No. 394811) [Yüksek Lisans Tezi, Hacettepe Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü]. YÖK Tez Merkezi.

<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezDetay.jsp?id=e2a0d55V78tzkNCkMv9kZg&no=76GnW4vvHv3BtStUcIKqMw>

Yılman M., (2006). *Türkiye’de öğretmen eğitiminin temelleri*, Ankara: Nobel Akademik Yayıncılık.

Yılmaz, M., (2005). *İlköğretim 7. sınıflarda simetri konusunun öğretimde eğitim teknolojilerinin başarı ve tutuma etkileri*, [Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi], Marmara Üniversitesi.

Yılmaz, M., & Üredi, L., (2020). İlkokul öğretmenlerinin eğitimde teknoloji kullanımına ilişkin bilgisayar yeterliliklerinin değerlendirilmesi. *OPUS Dergisi* 16(32), 4723-4742

Yurdakul, Kabakçı, I., (2011). Öğretmen adaylarının teknopedagojik eğitim yeterliklerinin bilgi ve iletişim teknolojilerini kullanımları açısından incelenmesi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 40(1), 397-408.

Zırhlıoğlu, Ç., (2006). *Türkiye genelinde ve bölgeler arasında bilgisayar kullanımı ve uzaktan eğitim ile ilgili istatistiksel analiz*. (Tez No.185196) [Yüksek Lisans Tezi Marmara Üniversitesi, Fen Bilimleri Enstitüsü]. YÖK Tez Merkezi. <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>

Zimmerman, B. J. (1995). *Self-efficacy and educational development*. In A. Bandura (Ed.). *Self-efficacy in changing societies*. Cambridge University Press (pp. 202-231).

EKLER

Ek-1 ÖLÇEK

Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenlerinin Uzaktan Eğitime İlişkin Öz-yeterlik Algısı Demografik Değişkenler		
Sevgili Öğretmenler, Bu ölçek uzaktan eğitim sürecinde ne düzeyde öz-yeterliklere sahip olduğunuzu ortaya çıkarmak amacıyla hazırlanmıştır. Katkılarınız için çok teşekkür ederim.		
1	Cinsiyetiniz	☐ Kadın ☐ Erkek
2	Eğitim verilen okul türü	☐ Resmi gündüz eğitim veren ortaokullar ☐ Fen lisesi ☐ Anadolu lisesi ☐ Meslek lisesi ☐ İmam hatip lisesi ☐ Diğer tip liseler
3	Çalıştığınız öğretim kademesi	☐ İlkokul ☐ Ortaokul ☐ Lise
4	Meslekteki çalışma süreniz	☐ 0-5 yıl ☐ 6-10 yıl ☐ 11-15 yıl ☐ 16-20 yıl ☐ 20 yıl ve üzeri

Açımlayıcı Faktör Analizi Yapılmış UEÖY - Öğretmen Ölçeği

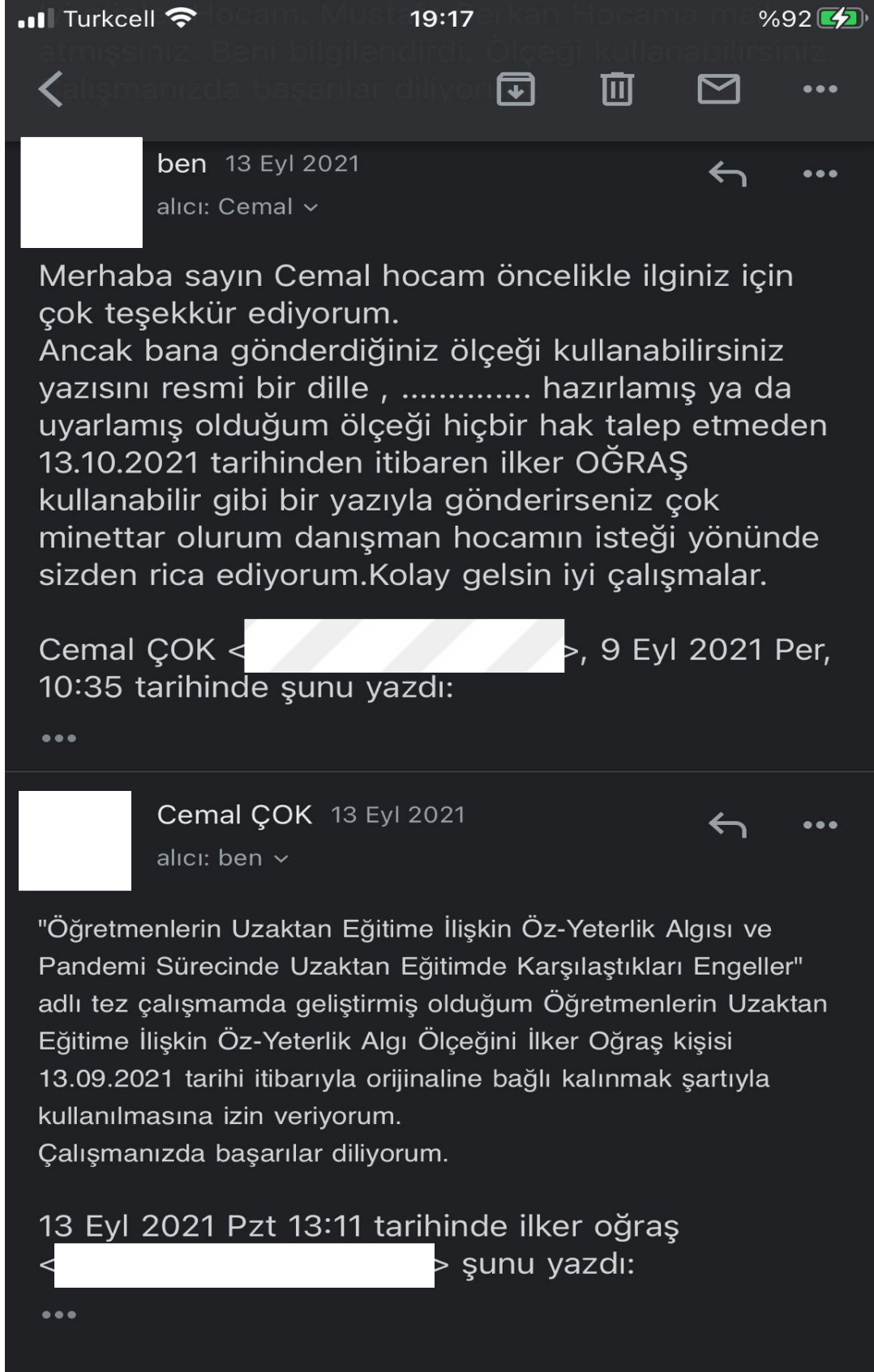
Sevgili Öğretmenler,

Bu ölçek sizlerin uzaktan eğitim sürecine ilişkin öz-yeterlilik algınızı ortaya çıkarmak amacıyla hazırlanmıştır. Lütfen ölçekte yer alan soruları aşağıdaki yönergeyi dikkate alarak sizin için en uygun olan seçeneği işaretleyerek yanıtlayınız. Katkılarınız için çok teşekkür ederiz.

Faktör	Sıra	Madde
TEKNİK ÖZ-YETERLİLİK	1	Uzaktan eğitim sistemindeki teknik terimler (Bağlantı, Senkron, Online vb.) hakkında bilgi sahibiyim.
	2	Uzaktan eğitim yazılımını herhangi bir yardım almadan kurabilirim.
	3	Uzaktan eğitim yazılımında anlık olarak dosya paylaşımını yapabilirim.
	4	Uzaktan eğitim yazılımında anlık olarak ses kaydı yapabilirim.
	5	Uzaktan eğitim yazılımında anlık olarak video kaydı yapabilirim.
	6	Uzaktan eğitim yazılımında ders içeriğine uygun kaynaklardan ekran görüntüsünü alabilirim.
	7	Uzaktan eğitim yazılımında ders içeriğine uygun kaynaklardan aldığım ekran görüntüsü üzerinde düzenleme yapabilirim.
	8	Uzaktan eğitimde öğrencilerle ilgili bilgileri (Yoklama, Notlar vb.) kayıt altına alabilirim.
	9	Uzaktan eğitim yazılımını kullanarak öğrencilere anlık soru sorabilirim.
	10	Canlı ders yapmak için farklı platformları (Zoom, Adobe connect, Google Hangout, Meet, Skype, youtube vb.) kullanabilirim.
ÖĞRETİMSSEL İÇERİK	11	Uzaktan eğitime uygun tartışma ortamları oluşturabilirim.
	12	Uzaktan eğitim sürecinde öğrencilere ders içeriğine uygun etkinlikler yaptırabilirim.
	13	Uzaktan öğretim sürecinde konu içeriğine uygun öğretim yöntemlerini kullanabilirim.
	14	Uzaktan öğretim sürecinde konu içeriğine uygun öğretim materyalleri tasarlayabilirim.
	15	Uzaktan eğitim sisteminde öğrencilerden elde ettiğim verilerin (Anket, Tartışma, Çoktan Seçmeli Soru Sorma vb.) analizini yapabilirim.
	16	Uzaktan eğitim için değerlendirme materyalleri hazırlayabilirim.
	17	Uzaktan eğitim sisteminde öğrencilere uygun ödevler hazırlayabilirim.
	18	Uzaktan eğitim sisteminde öğrencilere uygun projeler hazırlayabilirim.
	19	Öğrencilere verilen ödev/proje çalışmalarını uzaktan eğitim yoluyla toplayabilirim.
ÖĞRE TİMİ	20	Uzaktan eğitim yazılımına farklı cihazlarla bağlanabilirim.
	21	Uzaktan eğitim yazılımında metin tabanlı içerikler paylaşabilirim.

	22	Uzaktan eğitim yazılımında görseller paylaşabilirim.
	23	Uzaktan eğitim yazılımında kullanacağım bir bilgiyi, kelime işlemci (MS Word vb.) programlarıyla düzenleyebilirim.
	24	Uzaktan eğitim yazılımında kullanacağım bir içeriği sunum (MS Powerpoint vb.) programlarıyla sunu haline getirebilirim.
	25	Uzaktan eğitim yazılımında kullanacağım sayısal bir içeriği elektronik tablolar (MS Excel vb.) programlarını kullanarak grafik haline dönüştürebilirim.
	26	Uzaktan eğitim yapmak için internet üzerinden çalışan ofis yazılımlarını (Dokümanlar, E-tablolar vb.) kullanabilirim.
	27	Uzaktan eğitim yapmak için internet ortamındaki dijital kütüphaneleri kullanarak bilgiye erişebilirim.
UZAKTAN EĞİTİMDE YAZILIMSAL ÖZ- YETERLİLİĞİ	28	Uzaktan eğitim yazılımının anket oluşturma özelliğini kullanarak anket oluşturabilirim.
	29	Uzaktan eğitim yazılımının forum oluşturma özelliğini kullanarak tartışma forumu oluşturabilirim.
	30	Uzaktan eğitim yazılımının mesaj panosu özelliğini kullanarak eş-zamansız görüşme ortamı oluşturabilirim.
	31	Uzaktan eğitim yazılımında öğrenciler için oluşturduğum etkinlikleri, bulut depolama ortamlarında (Google Drive, Dropbox vb.) öğrencilerin kullanmasını sağlayabilirim.
	32	Uzaktan eğitim yazılımında internetten veri paylaşmak için dosya paylaşım sitelerini (Mega.cz, Yandex Disk, Turbobit vb.) kullanabilirim.
	33	Uzaktan eğitim yazılımını kullanırken yapılabilecek bir virüs saldırısı için gerekli önlemi alabilirim.
DUYGUSAL İLETİŞİM ÖZ- YETERLİLİĞİ	34	Uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin duygularını hissedebilirim.
	35	Uzaktan eğitim sürecinde duygularımı yansıtabilirim.
	36	Uzaktan eğitim sürecinde öğrencilerin isteklerini dikkate alabilirim.

Ek-2 ÖLÇEK İZNİ

Ek-3 BİLDİRİM

Hazırladığım tezin/raporun tamamen kendi çalışmam olduğunu ve her alıntıya kaynak gösterdiğimi taahhüt eder, tezimin/raporumun kağıt ve elektronik kopyalarının Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü arşivlerinde aşağıda belirttiğim koşullarda saklanmasına izin verdiğimi onaylarım:

- Tezimin/Raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.
- Tezim/Raporum sadece Akdeniz Üniversitesi yerleşkelerinden erişime açılabilir.
- Tezimin/Raporumun yıl süreyle erişime açılmasını istemiyorum. Bu sürenin sonunda uzatma için başvuruda bulunmadığım takdirde, tezimin/raporumun tamamı her yerden erişime açılabilir.

....../....../2022]

İlker OĞRAŞ

Ek-4 ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler

Adı Soyadı : İlker OĞRAŞ

Doğum Yeri ve Tarihi :

Eğitim Durumu

Lisans Öğrenimi :

Yüksek Lisans Öğrenimi :

Bildiği Yabancı Diller :

Çalıştığı Kurum :

İletişim

E-Posta Adresi :

Tarih :

Ek-5 İNTİHAL RAPORU

Yüksek Lisans Tezi

ORJİNALLİK RAPORU

% 13	% 11	% 1	% 5
BENZERLİK ENDEKSİ	İNTERNET KAYNAKLARI	YAYINLAR	ÖĞRENCİ ÖDEVLERİ

BİRİNCİL KAYNAKLAR

1	adudspace.adu.edu.tr:8080 İnternet Kaynağı	%3
2	dergipark.org.tr İnternet Kaynağı	%2
3	acikbilim.yok.gov.tr İnternet Kaynağı	%2
4	acikerisim.uludag.edu.tr İnternet Kaynağı	%1
5	Submitted to TechKnowledge Turkey Öğrenci Ödevi	%1
6	Submitted to Sağlık Bilimleri Üniversitesi Öğrenci Ödevi	<%1
7	Submitted to Konya Necmettin Erbakan University Öğrenci Ödevi	<%1
8	acikerisim.iku.edu.tr İnternet Kaynağı	<%1
9	akanbayrakdar.blogcu.com İnternet Kaynağı	<%1